

dal-szerző

AZ ARTISJUS INGYENES ZENEIPARI, KULTURÁLIS MAGAZINJA | MEGJELENIK NEGYEDÉVENTE | MMXII / IV. | www.artisjus.hu

MAGUK MIÉRT ETETIK RENEZSÁNSZ TÁNYÉRBŐL A CSIRKÉT?

SEBŐ FERENC-INTERJÚ

**AZ A FAJTA DALLAMOSSÁG,
AMIT KERESNEK, NEM LÉTEZIK**
Horváth Balázs-interjú

MALEK ÉS MALEK
Generációk és hagyomány

9 772063 418009

Az idei Hangfoglaláson szervezett Szerzői Akadémiánk témájául az ország zenei közízlését választottuk, és bár sejtettük, hogy ez sokakat megmozdít, bennünket is meglepett az a paprikás hangulatú vita, ami kerekedett belőle. A vita videóra rögzített, vágatlan, 12 perces részét tizenöt-ezernél is többen tekintették meg, ami olyan, mintha az Arénában zajlott volna a beszélgetés.

A hangfoglalásos vita szinte kizárólag arról szólt, hogy miért pont azokat a dalokat játssza a rádió, amiket. Amikor elhatároztuk, hogy a zenei közízlés témáját szerkesztjük a Dal+Szerző magazin következő számaiba is, és elkezdtünk ötleteket gyűjteni a kibontásra, megláttuk, hogy mennyi mindenről másról is lehet még beszélni.

Ezért a mostani számba egy másik, hasonlóan provokatív témát hoztunk. Népzene, magyarnóta, mulató: melyiknek mi az értéke? Mi a viszonyuk egymáshoz? Értelmiségi gőg lenézni a mulatós zenét? Nem könnyű kérdések, és mi nem is vállalkoztunk a válaszára. Ehelyett a legérzékenyebb véleményét kérdeztük. Okosan olvasva megtalálhatók a válaszok a sorok között. ■

TÓTH PÉTER BENJAMIN
STRATÉGIAI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS IGAZGATÓ

2 HÍREK

6 A SZIGET A VILÁG LEGNAGYOBB SZÍNPADÁN SZIGET YOUTUBE LIVE STREAM ►

10 ÖSSZEDOLGOZÓ LIKÓ MARCELL-INTERJÚ

12 EZ ILYEN PIZSAMÁS DOLOG NÁLAM JÓNÁS VERA-INTERJÚ

14 MAGUK MIÉRT ETETIK RENESZÁNSZ TÁNYÉRBŐL A CSIRKÉT? SEBŐ FERENC-INTERJÚ ►

18 SZÍVÜGYRŐL VAN SZÓ MOHÁCSY ALBERT-INTERJÚ

24 LISTÁK, MAGYARÁZATOK

28 MULATSCHAG – A MULATÓS MŰFAJRÓL

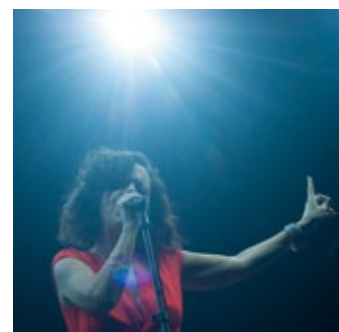
32 AZ A FAJTA DALLAMOSSÁG, AMIT KERESNEK, NEM LÉTEZIK HORVÁTH BALÁZS-INTERJÚ ►

38 JOGI ESETEK JOGDÍJ GANGNAM MÓDRA

40 AZ ARTISJUS SZABÁLYZATOK NOVEMBERI MÓDOSULÁSAI JOGDÍJFELOSZTÁS VÁLTOZÓBAN

42 MALEK ÉS MALEK GENERÁCIÓK ÉS HAGYOMÁNY ►

48 ZALÁN TIBOR FÁRADT KÁDENCIÁK

6

TÖBB MINT 5
MILLIÓ MEGTEKINTÉS.
A YOUTUBE-ON
A LEGNÉPSZERŰBB
EURÓPAI ESEMÉNYEK
KÖZÉ EMELTE A BUDA-
PESTI FESZTIVÁLT

14

SZOLFÉZST,
KOTTAÍRÁST ÉS
HANGSZERKEZELÉST
IS TANULTUNK,
ÚGYHOGY NEM A
SEMMIBŐL LÉPTÜNK
ELŐ GITÁRRAL
A KEZÜNKBEN

32

A MAI
KONCERTÉLETBEN
A SZIMFONIKUS
ZENEKAROK
ÚGY MENNEK BE
A SZÍNPADRA, HOGY
NEM TÖRŐDNEK
A KÖZÖNSÉGGEL

42

ISMEREK OLYAN
POZANOST, AKINEK
AZ UJJA BE SEM FÉR
A ZONGORÁN KÉT
FEKETE BILLENTYŰ
KÖZÉ

DAL+SZERZŐ

Az ARTISJUS negyedéves magazinja
MMXII. negyedik negyedév

Kiadja az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő
Iroda Egyesület megbízásából a BPRNR Kft.
(1119 Budapest, Bikszádi utca 9/b).
Felelős kiadó Dr. Szinger András (ARTISJUS)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:
Bihari Balázs, Madarász Iván,
Tóth Péter Benjamin, Victor Máté

Ebben a számunkban közreműködtek:
Bihari Balázs, Fodor Klaudia Franciska,
Hegyi György, Keresztes Noémi, Kirsch András,
Németh Marcell, Rácz Mihály, Tóth Péter Benjamin,
Vass Erika, Zalka Szilvi

Lapterv / tördelés:
typoslave (info@typoslave.hu)

Címlapfotó:
Nagyillés Szilárd

Korrektor:
Kótai Kata

Nyomdai kivitelezés:
DEMAX Művek (1151 Budapest, Székely Elek u. 11.)

Értékesítési képviselő:
Cser Kft., 1114 Budapest, Ulászló utca 8.
E-mail: info@csermedia.hu / Tel.: +36-1 206 25 83

Jogkezelés zölden:
Az Artisjus vigyáz a környezetre. A Dal+Szerző
magazint újrahasznosított papírra, környezetbarát
technológiával nyomtatjuk. A magazin elektronikus
változata elérhető a www.dalszerzo.hu oldalon.

Ha szeretnéd lemondani a papír alapú Dal+Szerző-t,
és kizárólag elektronikus formában olvasnád, küldj egy e-mailt
az adataiddal a kommunikacio@artisjus.com címre.

A Dal+Szerző költségei:
Amikor a Dal+Szerző magazin kiadása mellett
döntöttünk, kulcskérdés volt, hogy ez az aktívabb
és nyitottabb forma ne növelje a kommunikációra
szánt költségeket. Ezért a magazin indításával a
régóta Artisjus Évkönyvet megszüntettük, a tagoknak
szóló éves jelentést pedig elektronikus változatban
készítjük, amivel jelentős nyomdai és postaköltséget
spórolunk. A magazin reklámokat is tartalmaz, ezzel
szintén a költségeket csökkentjük.

Cikk- és hírjavaslatokat várunk a [kommunikacio@
artisjus.com](mailto:kommunikacio@artisjus.com) címre. A cikkek válogatásánál a témák
egyensúlyára vagyunk figyelemmel – műfajok,
korosztályok, nemek szerint.

ISSN 2063-4188

D+SZ HÍREK

BŐVÜLT A YOUTUBE PARTNERPROGRAM

Szeptember 26-ától Magyarországon is bárki pénzt kereshet YouTube videókkal. Elindult a YouTube partnerprogramja, mely lehetővé teszi, hogy bárki – a filmkészítőtől kezdve a humoristákon át a sportolókig – elindítsa csatornáját a YouTube-on, népszerű, saját készítésű videóival pénzt keressen, és megtalálja közönségét a világ legnagyobb videomegosztóján.

A YouTube partnerei minden hónapban megkapják a videók által generált reklámbevétel több mint 50 százalékát. A YouTube minden technikai feltételről és a partner csatornáján megjelenő reklámok értékesítéséről gondoskodik.

„A YouTube-ot ma világszerte partnereink töltik meg igazán élettel. Azzal, hogy már Magyarországon is nyitva áll a lehetőség a legkisebbektől a legnagyobbakig mindenki előtt, hogy a YouTube-on videóival partnerként pénzt keressen, még több minőségi magyar tartalom lesz elérhető az oldalon. Egy új sztárvilág, egy újfajta szórakoztatóipar van születőben, ahol mindenki megtalálja majd az érdeklődésének megfelelő csatornát” – mondta Heal Edina, a Google Magyarország vezetője.

A YouTube mára Magyarország első számú zenei színterévé vált. A partneri kapcsolat kínálta előnyöket, így a reklámbevételekből való részesülést korábban csak egy szűkebb kör élvezhette, mostantól viszont valóban bárki képes lehet arra, hogy saját videóit és bevételeit gondozza. Ez aláhúzza, hogy milyen fontos a zeneipari edukáció.

A SOROZAT FOLYTATÓDIK!

Idén ősszel az Artisjus két alkalommal is szervezett zeneipari edukációs előadást. A Hangfoglalás ma már nem csupán hangszerkiállítás, hanem a régió legnagyobb zenei, zeneipari találkozóhelye is, emiatt

megfelelő helyszíneként szolgált egy egész napos, több előadásból és beszélgetésből álló Szerzői Akadémiának. Web 2.0, stream és cloud-jellegű szolgáltatások – jól hangzik, modern, és a világ kétség kívül erre halad, a szerzők mégis változatlanul küzdenek a jól ismert régi félelemmel: játsszák-e őket a tévében, rádióban, és ha nem, ki tehet erről? Ez az aggodalom jól látszott az ország zenei közizlését taglaló szekcióbeszéléseken, ahol a közönség és az előadók (egyét nem értésüknek indulatosan hangot adva) tettek szemrehányást egymásnak abban a témában, vajon a rádió valóban a „közizlésnek” megfelelő zenét játszik-e, esetleg van-e speciális küldetése a közszolgálati rádióknak, s ennek megfelelően kellene-e alakítani a szelektor működését. Egyértelmű válasz nem született, az viszont egyértelmű, hogy a zenei felhasználások origójának a szerzők a mai napig a televíziót és a rádiót tekintik.

A második Szerzői Akadémiára november végén került sor. **SZABÓ ATTILA** a Csik zenekarból, **RICSIPI** az Animal Cannibalsból és **TÓTH SZABOLCS** a Sugarloaftól saját tapasztalataik alapján mutatták be, hogy hogyan lehet kis körülményekkel több jogdíjhoz jutni. Az előadók talpraesettsége is mutatja, hogy a „szétszórt művész” prototípusát körünkben mind inkább felváltja a „tudatos

szerző” mintája: a szerző, aki azon túl, hogy tehetséges zenész, kreatív alkotó, ismeri a jogokat és a jogdíjak gyakorlatának csínját-bínját is, bejelenti a műveit és az adatai változását, figyelemmel kíséri a felosztásokat, és jelzi, ha hibát észlel.

A tanulságok néhány mondatban összefoglalhatók. Minden dalt azonnal megírás után rögtön jelents be. Regisztrálj az Artisjus online jogdíj szolgáltatásra, a SZIR-re. Negyedévente add le a koncertjeid listáját és műsorát – a szervezőnek írt e-mailedbe címzettként az Artisjus Szerzői Ügyfélszolgálatát is bemásolva, hogy lásd, figyelsz a jogaidra. És évente egyszer egyeztesd az Artisjussal a függőszámlán lévő jogdíjakat, hátha egy elmaradt bejelentés vagy rossz adatszolgáltatás miatt elakadt egy összeg.

ARTISJUS TAGÉRTEKEZLET

Az Artisjus Egyesület 2011-ben a szerzői jogi törvény változása következtében módosította az alapszabályát, és az egyesület legfőbb döntéshozó szerve a Küldöttgyűlés lett. Az egyesületi szerzőknek azonban lehetőségük van a közvetlen demokrácia jegyében az éves tagértekezleten megbeszélni az aktuális ügyeket, javaslatokat tenni a küldöttgyűlés és a vezetőség

részére egyes témák megtárgyalására, valamint tájékoztatást is kaphatnak az egyesület szerveinek munkájáról. Nota bene: ha valamennyi egyesületi tag 5%-a (vagyis jelenleg 92 tag) ugyanarra a javaslatra leadja a voksát, akkor a vezetőség (küldöttgyűlés) köteles is felvenni az adott kérdést a napirendjére. A tagértekezletnek tehát azon túl, hogy a korábbi négyévente tartott közgyűléshez képest gyakrabban, évente biztosít konzultációs lehetőséget az egyesületi tagok számára, érdemi döntéseket is sürgethet és előkészíthet. Az első tagértekezletet 2012. szeptember 25-én tartották a szerzők, tájékoztatást kapva a legutóbbi Közgyűlés óta eltelt időszak főbb eseményeiről.

ÁTADTÁK A DÉRY-DÍJAKAT

A magyar irodalom művelésében elért kimagasló eredményéért **BÁN ZSÓFIA** író, esszéista, **DEMÉNY PÉTER** író, költő, **IMRE FLÓRA** költő, műfordító és **SZOLLÁTH DÁVID** irodalomtörténész vehette át a Déry Tibor Alapítvány díját. A Déry Tibor-díjat, a legelső olyan irodalmi elismerést, amelyet magánvagyonból alapítottak, minden évben olyan alkotónak ítélik oda, akik a magyar irodalom művelésében kimagasló eredményeket értek el. A

jutalmakat és az okleveleket 27. alkalommal, az alkotó születésének évfordulóján adták át 2012. október 18-án, az Artisjus székházában. Az idei kitüntetést odaítélő kuratórium titkára az Artisjus főigazgatója, **SZINGER ANDRÁS**, elnöke **ZÁVADA PÁL**, tagjai **ILIA MIHÁLY**, **KERESZTESI JÓZSEF** és **LATOR LÁSZLÓ** voltak.

ROSSZ KOMMUNIKÁCIÓ ÉS LEMONDÁS

Lemondott a szlovákiai zenei közös jogkezelő, a SOZA igazgatója. Az ügy előzménye, hogy a SOZA az utóbbi időben nehezen kezelte azokat a kihívásokat, amelyek a jogkezelő egyesületeket a nyilvánosság oldaláról éri. Engedélyezési folyamatát a közvélemény folyamatosan kritizálta, a sajtó egy rugalmatlan és kegyetlen szervezet képét festette le, aki válogatás nélkül mindenre – idős nénikre és kisgyermekre egyaránt – kiszabja a „büntetését”, és „illetéssel” sújtja, „zaklatja” a felhasználókat. Az új irányú jogdíjbeszedési törekvések (például a zenelejátszóval rendelkező telefonok után Európa-szerte egyre inkább követelt üreshordozó-jogdíj beszedésének megkezdése) széles körű társadalmi ellenállásba ütköztek, még tüntetést is tartottak Pozsonyban a szervezettel szemben. A SOZA igazgatója blogján ki-

HANGFOGLALÁS

A HANGFOGLALÁS MA MÁR NEM CSUPÁN HANGSZERKIÁLLÍTÁS, HANEM A RÉGIÓ LEGNAGYOBB ZENEI, ZENEIPARI TALÁLKOZÓHELYE IS

vánt kiállni az eljárások jogszerűségéért, azonban a tájékoztatást célzó bejegyzései inkább olajat öntöttek a felháborodás tüzeire. Az illetékes minisztérium örömezt beavatkozott a helyzetbe, és a gyengébb fél védelmében kiállva módosította a törvényt több ponton, valamint a szervezet ellenőrzésének szükségességét említve olyan kijelentéseket is tett, amivel még jobban aláasta a SOZA egyébként is meggyengült pozícióját. És mintha a szerzők is elfelejtettek volna kiállni a szervezetükért. Az igazgató végül „feladta”, és lemondott.

A SOZA körüli hírekből jól látszik, hogy a szervezet rosszul irányított kijelentéseivel vágta maga alatt a fát, amit csak tetézt a politika közbelépése. Úgy tűnik, hogy az egyesületnek az igazgatói kioktatás helyett saját bázisára kellett volna nagyobb hangsúlyt fektetnie: a szerzőkre. Mivel a jogdíjak beszedése kizárólag a szerzők javára történik és történhet, egy jogkezelő szervezetet és eljárását csak a szerzőinek támogatása erősítheti meg igazán a közvélemény és a politikusok nyomásával szemben.

TÁMOGATÁSI POLITIKA JÓVÁHAGYÁSA

Ahogy arról a nyári számban beszámoltunk, a magyarországi közös jogkezelők

MEMENTO MORI

A KOMÁR

Százharminchárom dal köthető szerzőként nevéhez, melyek születésekor első-sorban szövegíróként vett részt. Mégis elsősorban úgy emlékszünk rá, mint a magyar Elvisre, aki nemcsak játszotta a jumpit, hanem valóban meg is élte. A kívánsága szerint rózsaszín Cadillacben búcsúztatott Komár Lászlóra emlékezünk.

„Beírták az osztálykönyvbe a nevemet, Komár István László, és a tanár úr mondta, hogy nem vagyok egy Pista típus. 'Laci, téged nem lehet Istvánnak hívni, te egy Laci típus vagy!' – mondta. Onnantól kezdve azt használtam. Egyébként Elvist Elvis Aaron Presleynek hívják, úgyhogy ez is stimmel.”

A Komár István László néven anyakönyvezett énekes 1944. november 28-án született Adásztevelen, de szüleivel hamar felköltöztek Budapestre, egészen pontosan a nyolcadik kerületbe: a Baross utca egyik oldalán Faragó Judy István gyakorolt egy munkásszállón, míg a másik oldalán Komár lakott. A magyar rockandroll hőskorszaki tacsói innen indultak: a Tacsó zenekar egy Romy Schneider-film után (Scampolo) nyerte el nevét, és utóbbi néven vált közzismertté – 1962-es belépésével a repertoár kibővült a Shadowstól Del Shannonig és természetesen Elvisig.

„Mivel nem láttunk filmeket, tévéfelvételt, mindössze Nyugat-Németországból érkező Bravo magazinokban láthattuk Elvis mozgását, kvázi mozgó képekké alakítottam a sok fotót tükör előtt. Később ezt fejlesztettem tovább, jelenlegi színpadi mozgásom is erre az időszakra datálható.”

1962 és 1965 között a Scampolo úttörő szerepet vállalt a rockandroll magyarországi elterjedésében úgy, hogy önálló arculattal-hangzással rendelkezett: „mi is játszottuk az Elviseket, de komárlacisan”, idézte fel a Földgép vállalati kultúrkört, a Vagyázó Ferenc utcai klubkorszakot

Harmath László basszusgitáros egy, a Scampolóról készített dokumentumfilm-ben. A Budai Ifipark nézőcsúcsát sokáig a Scampolo tartotta: az 1964-es fellépésre a legenda szerint a Zalatnay Cinivel kibővült zenekar két Warszava taxival érkezett, amelyet a tömeg felkapott és a bejárat elé vitt. Hogy a zenekar mégsem került be a „szentháromságba”, arról Faragó Judy István katonai behívója „tehet”, hiszen pont a legjobb időszakában zilálta szét a zenekart, mely később sosem tudta elérni korábbi sikereit. Komár személye, előadasmódja a nyolcvanas években vált ikonikussá – annak ellenére, hogy a hatvanas évek második felétől a hetvenes éveken át, a Dogstól a Bergendyn, az Atlason, a Szemek, Szájak, Szíveken vagy a Sprinten át a szólóig számos produkcióban vett részt.

Ehhez kellett egy később emblemikus-sá vált dal: az Ő, csak a hajnal jönne már című balladát eredetileg az Áldozat című magyar krimi betétdalának írta Presser Gábor, melyhez Komárt kérte fel énekesnek. A dal és az időközben elkészült szólólemez akkora sikert aratott a vele és a Hungáriával felfutó nosztalgiahullám közepette, hogy Komár számai innentől kezdve több generáció alapvető zenei élményei közé égették be magukat egészen a jelenig.

„Egy Tóni nevű haverom hívott telefonon, aki külföldről bejövő motyókkal zsbizett a nyolcvanas évek fordulóján, hogy ingek érkeztek: turkáltam a cuccok között, és ott akadtam a lakkcipőre. Fekete volt az alapszíne és fehér betétes a

KOMÁR LÁSZLÓ

1944. 11. 28. – 2012. 10. 17.

közepén. Mivel a dalban nem jött volna ki szótagszámra, hogy Táncoló fekete-fehér lakkcipők, ezért maradt a fekete.”

Bár a Scampolo nagy korszakából szinte semmi nem maradt az utókorra, Komár bevallása szerint közel hárommillió hanghordozót adott el: a művész 2011. november 28-án a Hungaroton életműdját vehette át. Hosszú betegség után hunyt el otthonában 2012. október 17-én reggel. Utolsó fellépésére is több mint ezren kísérték az Új Köztemetőben. ■

FOTÓ: VÉRTES GYÖRGY

► a szociális és kulturális célokra felhasznált összegeket 2012-től csak az állam által jóváhagyott és nyilvánosságra hozott támogatási politika alapján használhatják fel. Az Artisjus legfőbb szerve, a Közgyűlés 2012. szeptemberi ülésén – a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának javaslataira is figyelemmel – véglegesítette és elfogadta a szabályzat szövegét, amelyet a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium 2012. október 3-án határozattal hagyott jóvá.

A szabályzat hatályba lépése lehetővé teszi, hogy a zeneszerzők és szövegírók jogdíjának kb. 6%-át kitevő szociális és kulturális levonás felhasználása a támogatási politikában meghatározott részletes szabályoknak megfelelően (a támogatási és pályázati célok, előfeltételek, elbírálás szempontjainak betartásával) megkezdődhessen. Ennek az összegnek a 30%-át szociális célokra az Artisjus alapítványai útján a támogatási politikában előírtak szerint fogja felhasználni, a kulturális célokat szolgáló 70%-os része pedig a 2012. január 1-jén hatályba

lépett törvénymódosítás szerint a Nemzeti Kulturális Alapnak történő átadással használható fel – ezzel tehát az alapítványok a továbbiakban nem rendelkezhetnek.

A támogatási politika nyilvános, az Artisjus honlapján az /Egyesület menüponton belül a /Szabályzatok fül alatt olvasható.

FAIR PLAY A ZENÉBEN

„Mit hallgattál ma? És mit hallgatsz holnap?” Ezzel a provokatív kérdéssel nyit a zeneszerzők, zenei előadók és kiadók közös tudatossági kampánya. A www.fairplayhungary.hu oldalon és a közösség Facebook-oldalán maguk a zenészek hívják fel a rajongók figyelmét arra, hogy a kemény munkáért méltó elismerés jár. A mozgalom eddig három nagykövettel bír: az **OZONE MAMA**, **TALÁN ATTILA** és az **ISCREAM** egyaránt videóüzenetben mondják el, milyen sok odafigyeléssel,

gyakorlással és munkával jár egy-egy lemez vagy koncert. A jövő évben pedig még tovább megy a kampány, még több zenész csatlakozik a nyilvános megszólalásokhoz.

BELFÖLDI KÖNNYŰZENEI KONCERTEK

Sikeresen megtörtént azon könnyűzenei koncertjogdíjak felosztása, amelyekre a jogdíjfizetés és a műsoradatok beérkezése egyaránt 2012 első félévében történt meg. A féléves felosztásban szereplő előzenés rendezvények száma: 4733 db, ami +9%-os emelkedést jelent a tavalyi hasonló felosztáshoz képest. Ez 27988 db különböző zenemű összesen 92147 elhangzását takarja. A most jogdíjban részesülő belföldi zeneszerzők, szövegírók száma: 4410 fő (+7% tavalyhoz képest). Szokás szerint az élőzenei elhangzásoknál nagyon erős a magyar zene aránya, jogdíjarányosan meghaladta az összes elhangzás 70%-át. ■

BACKLINE RENTAL

HANGSZER BÉRBEADÁS
HANGTECHNIKA BÉRBEADÁS
HANGOSÍTÁS

WWW.BACKLINERENTAL.HU

BERLES@BACKLINERENTAL.HU

Gitárok: LTD, SaintBlues, Gibson, Epiphone, Fender, Squier, Ibanez

Gitárerősítők: Blackstar, Marshall, Fender, Koch, Randall, ENGL, VOX, Line6

Basszusgitárok: Warwick, LTD, Epiphone, Gibson, Squier, Fender

Basszusgitar erősítők: Aguilar, Ampeg, TecAmp, Nemesis, Warwick, Ashdown, Hartke

Dobfelszerelések: Tama, Sonor, Premier, Pearl, Mapex, DrumCraft, Gretsch, Dixon, Basix

Cintányérok: Sabian, Zildjian, Masterwork, Paiste, Istanbul

Mikrofonok: Shure, Sennheiser, RODE, AKG, Audio-technica, Audix, Beyerdynamic, LD

Percussion: Latin Percussion, Toca, Meinl

YOUTUBE LIVE STREAM

A SZIGET A VILÁG LEGNAGYOBB SZÍNPADÁN

A fenti szlogennel adta hírül a Sziget Fesztivál szervező csapata a legnagyobb magyar fesztivál és a világ legnagyobb tartalomszolgáltatójának stratégiai szövetségét, megérezve azt a lehetőséget, amit végül beváltott Magyarország első hivatalos YouTube live stream közvetítése. A végeredmény: több mint 5 millió megtekintés, a YouTube-on is a legnépszerűbb európai zenei események közé emelte a budapesti fesztivált.

AZ IDŐK SZAVA

A YouTube már 2008-ban adott live stream koncertet (lásd keretes írásunkat), de a megalkuvások nélkül élvezhető, tévéközvetítés minőségű, többkamerás HD-koncertfelvételek igazából idén kerültek a fősodorba. Aki követte a popkultúrával foglalkozó internetes sajtót, az csaknem minden hónapban találkozhatott izgalmas és kiváló minőségű koncertfelvételekkel. Ebben a kínálatban a YouTube volt az egyik legfontosabb szereplő. A cég 2011 áprilisában indította el a YouTube live béta verzióját, és idén már minden fontosnak vagy érdekesnek tartott fesztivállal megpróbált együttműködni. Így a spanyol Sónar, a belga Tomorrowland, az amerikai Coachella vagy Bonnaroo is, utóbbi többek között egy Radiohead- és egy Red Hot Chili Peppers-koncertet mutatott élőben.

Maga a live stream önmagában nem újdonság, kínai és egyéb weboldalakon szinte az összes népszerű hollywoodi film és sorozat követhető ezzel a technológiával, a sportközvetítések pedig pénzért vagy regisztrációért a hivatalos sportcsatornák weboldalain HD-minőségben, ingyen pedig többnyire vírusveszélyes stream oldalakon rosszabb felbontásban elég könnyen megtalálhatóak. A koncertekkel viszont más a helyzet, a hollywoodi filmeket milliós példányszámban terjesztik, egy-egy fontos sportközvetítést 50-100 nemzeti sportcsatorna ad, így könnyen „lelopható”. Koncerteket viszont ritkán rögzítenek, még ritkábban vállalták eddig közvetítést élőben a zenekarok és a menedzsmentjeik. Eddig. Az élő közvetítés hamar népszerű lett, és nemcsak nehézséget jelent, hanem sok új lehetőséget teremt a zenekarok, a koncerthelyek és a közvetítő csatorna részére is.

A TECHNIKA

Ahhoz, hogy a Sziget az internetes kommunikáció élvonalába ugorjon, több kedvező körülmény segített. Egyrészt idén év elején elindult a magyar YouTube-szolgáltatás. Ez lehetővé tette, hogy magyar cégekkel is szorosabb partneri együttműködés jöhessen létre. Másrészt a YouTube is éppen fesztiválokat keresett az új live stream szolgáltatáshoz.

Az első nagy problémát a technika biztosítása hozta. Nemcsak Magyarországon, de a világon is kevesen bonyolítottak le hasonló élő internetes közvetítéseket. A feladat annyira új volt és bonyolult, hogy a Sziget szervezői talán elmondásuk szerint csak azért vágtak bele mégis, mert az innováció nagyon fontos a fesztivál számára. Ahogy a rendezvényeiken a kontinensen az elsők között (és ilyen nagyságrendben Európában valószínűleg elsőként) tértek át a kártyás fizetésre, itt is lehetőség nyílt új területeket felfedezni. Az előbbinél a készpénzes fizetés megszüntetése a fesztivál pénzügyi alapjait rázhatta volna meg, ha nem válik be, az élő közvetítésnél a Sziget-kommunikációban okozhatott volna károkat, ha összeomlik a rendszer, rossz a hang vagy csak egyszerűen gyenge a képminőség és a vágás, hiszen egy ilyen blamázs az egész világ nyilvánossága előtt zajlott volna le.

A YouTube londoni csapata minden technikai paramétert és leírást megadott a magyar szervezőknek, szükség esetén cégeket is ajánlott a megvalósításhoz, de a Szigetnél mindenképpen magyar céget szerettek volna választani a lebonyolításhoz. Hosszas válogatás után végül az Animative Kft.-re esett a választásuk. A Molnár Károly és Bárdos Tamás vezette csapat vezényelte le a

YONDERBOI

A MAGUKAT MEGMUTATÓ MAGYAR ZENEKAROK TÖBBSÉGÉNEK A KÜLFÖLDI PIAC ELÉRÉSE IS FONTOS VOLT

közvetítést, 65 fő dolgozott közvetlenül alattuk, mind a három színpad saját stábbal, rendezővel dolgozott, akik egyúttal a színpadok LED-falára is vágták a képeket. A Sziget Nagyszínpad, az A38 Színpad és a Világzenei Party Nagyszínpad koncertjeit napi 8 órában délután 15 órától hajnali egyig, többnyire párhuzamosan kellett adniuk augusztus 8-tól öt napon át. A koncertek kábelen jutottak el a Sziget Broadcast központba, egy 100 négyzetméteres sátorba, ahol helyet kaptak a tolmácsfülkék is, itt vágták élőben, 3 másodperces késéssel a hangot mindhárom színpad koncertjeinél. A nehézségek miatt a YouTube szakemberei először úgy látták jónak, ha műholdon továbbítják a jeleket a londoni központba, ehhez műholdat kellett volna bérelnie a Szigetnek, de végül sikerült őket meggyőzniük őket, hogy kábelen is rizikó nélkül továbbítható a jel, és nem is volt semmilyen fennakadás a közvetítésben. A hang- és képminőség igazi tesztje a zenekarok és menedzsmentjei voltak, hiszen ők vizsgálták a legkritikusabban a kikerülő adást, és itt is kiváló visszajelzések voltak. Az egyik legnagyobb nézettséget hozó Placebo menedzsmentje nemzetközi szinten is figyelemre méltónak tartotta a hang- és képkeverést, és elkérte a felvételeket saját célokra is, de több menedzsment, például Paolo Nutini csapata is elismerően nyilatkozott a végeredményről. A nézők pedig kattintottak, 55 koncertet láttak több mint négymillióan az öt nap alatt. A rengeteg magyar néző mellett számos belga, cseh, brit, francia, görög, holland, lengyel és orosz user követte az adásokat. Főként a közeli országokból követték az adást, talán az időzónák egyezése miatt, és ez előnyös lehet a Szigetnek, hiszen az új jegyvásárlók is a kisebb utazással elérhető országokból kerülhetnek ki a jövő évben is. A koncertek után a rögzített anyagokat a zenekarok menedzs-

mentjeinek engedélyével klipként VOD (Video On Demand) formátumban is kitették, ami mostanra körülbelül újabb egymillió nézőt hozott hozott a Sziget YouTube csatornájába. Itt több mint háromszáz videóról beszélünk, külön trackekre vágott koncertekről és egyben feltett egyórás fellépésekről vegyesen. Csak a YouTube live streamet hirdető Sziget-videó négyszázezer nézőt hozott vonzott a fesztivál előtt, többségét pár nap alatt a megjelenése után. A Sziget Official csatorna követői egyébként is megháromszorozódtak a közvetítés során, jelenleg 18 600 feliratkozóval és több mint négymillió megtekintéssel pörögnek a tartalmak.

KI MIT NYER MA?

A szereplők úgy értékelik, hogy a live stream közvetítés során szerencsésen többoldalú win-win-win szituáció alakult ki. A YouTube tartalmat generált, amire hirdetők tud szervezni, és több millió usert vonzott be a felületére. A Sziget olyan széles körben mutathatta meg magát, amire nem lett volna lehetősége egyébként. A zenekarok számára pedig más és más okból érte meg. A latin ska együttesek könnyen mondtak igent, hiszen felfogásukhoz amúgy is közel áll, hogy mindenkivel megosszák, minél szélesebb körben elérhetővé tegyék a zenéjüket. A kisebb zenekarok számára ez egy nagy lehetőség lehet, hogy megmutassák magukat azoknak, akiket egyébként nem érnének el a koncertjükön. A magukat megmutató magyar zenekarok többségének a külföldi piac elérése is fontos volt, élőben láthattuk többek között a Tankcsapdát, a Quimbyt, Yonderboi-t, a Compact Discót, a Kerekes Bandet, a Carbonfoolst. A sztáregyüttesek menedzsmentjei, különösen a bevétel központú amerikai zenekarok pedig már ezt is beárazták. ▶

► Felmerült a Sziget-szervezőkben, hogy veszélye lehet annak, ha otthonról is nézhető a koncert, így kevesebben vesznek majd jegyet, de egyelőre úgy látják, a reklámerő nagyobb, hiszen egy élő koncert azért teljesen más élmény, mint otthonról a monitor elől nézni és hallgatni. Igaz, erre tapasztalatok most még nincsenek, hiszen a közvetítést augusztus 2-án kezdték hirdetni, és 8-án már indult az adás, ekkor a többség már valószínűleg megvette a jegyét. Mindezt a jövő ügyis eldönti majd, a nagy sikerre való tekintettel a jelen biztosan a hasonló közvetítéseké (is) lesz majd. ■

2008 – AZ ELSŐ YOUTUBE LIVE SHOW, HELYSZÍN SAN FRANCISCO, A HÁZIGAZDÁK KÖZÖTT OTT VAN A BLACK EYED PEAS LELKE WILL.I.AM ÉS KATY PERRY IS.

2011. 04. 08. – INDUL AZ ÚJ YOUTUBE LIVE BÉTA VERZIÓJA
2012 06. – A PORT.HU ÉLŐBEN KÖZVETÍT KONCERTEKET USTREAMEN A VOLT FESZTIVÁL RÓL

2012. 08. 08–13. – SZIGET LIVE STREAM A YOUTUBE-ON, 3 SZÍNPAD, 55 KONCERT, TÖBB MINT NÉGYMILLIÓ NÉZŐ

I N F O

VASS ERIKA, FOTÓ: SZIGET / BALOGH ZOLTÁN, BIELIK ISTVÁN, CSUDAI SÁNDOR

KEDVES
SZERZŐK!

KÖSZÖNJÜK AZ
EZ ÉVI MUNKÁTOKAT!

MINDANNYIÓTOKNAK
 KELLEMES, MEGHITT ÜNNEPEKET,
 VALAMINT SZERENCSEBEN IS GAZDAG
 TERMÉKENY ÉS BOLDOG ÚJÉVET KÍVÁNUNK

S Z E R E T T E T T E L

2013-RA

SCHUBERT
MUSIC PUBLISHING

LIKÓ MARCELL / VAD FRUTTIK, ÉNEKES-DALSZERZŐ-GITÁROS

ÖSSZEDOLGOZÓ

„Próbálok keresni az irodalom és a zene közötti új kapcsolódási pontokat, annál is inkább, mert ma már az alternatív zenének – úgy mondják – van egyfajta irodalompótló szerepe is” – mondja Likó Marcell frontember, akit kamaszkoráról, a Vad Fruttik ismertté válása előtti időszakról, és készülődő negyedik nagylemezükről kérdeztünk.

D+SZ: *A legtöbb Vad Fruttik-koncert után kimész a közönséghez, és hosszan beszélgetsz velük – közös fényképezkedés –, gyakran órákig. Ez tudatos imázsépítés, vagy csak ennyire szereted a rajongóitokat?*

Likó Marcell: Ez olyan, mint a filmekben a „terraformálás”! *(nevet)* Valószínűleg onnan fakad, hogy amikor elkezdünk zenélni, nagyon kevesen jártak a koncertjeinkre. Akik viszont eljártak, azokat szerettem volna megkérdezni – mivel én vagyok az, aki mindenki igazában hisz –, hogy szólt a koncert, mi a véleményük. Egy sör mellé leültünk azzal a tíz emberrel, akit érdekelt a zenekar, és barátságok szövődtek, a későbbiekben pedig már megszokott lett, és az emberek el is várták. Azóta persze megszaporodtak a koncertlátogatók, és néha nem könnyű, de úgy vagyok vele, hogy ez népszokás. Ha ők szeretnének velem találkozni meg beszélgetni, akkor miért ne tudnám ezt megtenni...

D+SZ: *Vidéki, várpalotai srác vagy, a szövegeidből visszaköszön a lakótelep hétköznapi „romantikája”; az is érezhető, hogy fontos forrás a gyerekkorod. Milyen kamasz voltál?*

LM: Nem szerettem iskolába járni – mondjuk ki szerettem –, ha bárhova el lehetett menni sulis helyett, akkor azt választottam. A szakköröket nagyon bírtam, számtech, néptánc, színjátás meg hasonlók, és persze énekaros is voltam. Egyébként emeletes házban laktunk, és sokat szórakoztam a visszhanggal a lépcsőházban, a Sandokan például egész jól ment, és volt olyan is, hogy egy komplett énekkönyvet énekeltem végig a fürdőkádban. De itt még csak poén volt az egész, aztán amikor elmúltam 15, akkor már komolyabban kezdett érdekelni a zene. A szintis haverjaimmal az általános iskolában még Kraftwerk- és Jean Michel Jarre-kazettákat cserélgettünk, nekem a fura, elektronikusabb dolgok jöttek be gyerekkoromban, aztán a középiskolában összefutottam néhány másképp gondolkodóval, és alteros akartam lenni – megnöveszted a hajadat, veszel kordbársony nadrágot, ilyesmik. És persze jött a gitár, és a Surányi Petikét megkértem, hogy tanítson már meg pár akkordot – azóta egyébként Japánban él és DNS-láncokkal foglalkozik. Meghatározó élmény volt a Jézus Krisztus Szupersztártól kezdve a Hairen át a Doorsig, meg a Pál Utcai Fiúk és az összes lengyel piaci Takt kazettás rockzene. És itt megnyugodtam, hogy létezik egy másik dimenzió a diszkón túl, és lehet, hogy kicsit szofisztikáltabb a világ annál, mint amivel addig szembesültem.

D+SZ: *És innen már egyenes út vezetett ahhoz, hogy saját zenekarod legyen?*

LM: Megtalált egy osztálytársam, hogy van egy zenekaruk, és nincs benne énekes, menjek már el, és énekeljek valamit. Fel kellett készülnöm Nirvanából. Először megfájdult a fejem a Nevermindtól, de századjára már tetszett. Ez a zenekar a Summer Kitchen volt,

innen aztán átmentem egy másik várpalotai bandába, ez volt a Turul. Hozzáteszem: nem divatmagyarkodásból lett így elkeresztelve, rock and roll-számokat játszottak. Aztán „szerencsére” átneveztük a bandát, így lett a Vad Fruttik, amiről akkor még azt gondoltuk, hogy kicsoda ragyogó név. Az első saját dalunk a Molnár néni volt, aki kettővel alattunk lakott a lépcsőházban, és úgy általánosságban zavarták a fiatalok. A refrén: „Miért nem lehet itt csöndben lenni, itt éjszakások is laknak / fogjátok be a szatokat végre, vannak, akik aludni akarnak”. Közben meg jártam mindenféle versmondó-, meg dráma-versenyekre, mert színész szerettem volna lenni, de a színművészeti második rostáján erősen elbizonytalanodtam, és kipotyogtam.

D+SZ: *Nem tudtad eldönteni, hogy mi-ben mutasd meg magad? Ennyire vágytál a közönség előtti szereplésre?*

LM: Ezeket azért csináltam, mert nekem fontos volt, hogy akik körülöttem vannak, azok jól érezzék magukat. Már általános iskolás koromban is az volt a szerepem, hogy szórakoztassam a többieket. Lyukasórán például mindig engem küldtek ki az osztály elé, hogy akkor most mondjak valamit, énekeljek, táncoljak. Ez van, jön belőlem, nem természetellenes ez, mert harminc éven át megjátszani igen fárasztó lenne.

D+SZ: *Molnár nénitől hogy jutott a helyi klubokban játszó Vad Fruttik a „hírnév”?*

LM: Az elektronikus zenét újra felfedeztem magamnak a húszas éveim elején, és David Bowie *Earthling* albumának hatására próbáltam az elektronikus zene erős dinamikájához hozzácsapni a gitárokat is – de akkor még rémesen rossz szövegeket írtam. Persze sok idő telt el, mire a Nekem senkim sincsen sikere beütött, hullámzó volt a zenekar élete is, és voltak olyan évek, amikor eltávolodtam a többiektől, de aztán újra összejöttünk, hahniztunk. Végig erősen hittem abban, hogy később jobb lesz, és érdemes a zenével foglalkoznom. Volt pár súlyosabb időszakom is, de ezekből sikerült kikászálódnom. Próbáltam átfordítani az energiákat, és elég sokfajta zenét mixeltem össze a fejemben. Még régi magyar tánczenét is hallgattam, mert lenyűgözött, hogy olyan emberek üzeneteit hallom, akik már rég meghaltak, mégis átérzem, amit mondani akarnak. Szóval a hahnizós lakodalmast, a Nirvana-utóérzést, meg az elektronikus dolgokat egyre durvábban összedolgoztam, mert sose tudtam szelektálni – főiskolán még kamarakórusban is énekeltem –, és ebből született az első album. Gergővel és Gyuszkóval dolgoztunk közösen rajta.

D+SZ: *Az áttörés a Szerelmes dal volt, ugye?*

LM: Mondhatjuk. „Sok élményen, visz a dallam tovább”, ez volt a refrén. Egy pesti házibulin futottam össze Cyborg Templar (Polgár Gábor) barátommal, akiről nem is tudtam, hogy a Radio Caféban dolgozik. Kért tőlem egy cd-t, hogy meghallgassa, mégis mivel foglalkozom. Aztán odaadta Nestának, és egyszer csak hallottam a saját számunkat a rádióban, sőt még az Instant című válogatáslemeze is felkerültünk. Elég komoly meglepetés volt *(nevet)*.

D+SZ: *Ez volt 2005-ben, aztán egy évvel később kijött a már említett első lemez, a Rózsikámnak digitálisan. Innentől nagyjából ismerjük a történetet: 2008-ban a második Egy éjszaka Bohémiában, 2010-ben a harmadik, a Fénystopposok. A csapat egyre erősödött és ismertebbé vált. Elméletileg jövő év első felében új lemezt szeretnétek kiadni.*

LM: Készül a negyedik lemez, amelyre eredetileg tizenkét számot terveztünk, de lehet, hogy csak nyolc-tíz lesz belőle, mert úgy tűnik, az emberek ma már nem hallgatnak meg egész albumokat, mindössze egy-két számra kíváncsiak egy szuszra, aztán ki tudja, hogy újra előveszik-e azt a lemezt később is, hogy végighallgassák. A demózási fázis végén tartunk, most jön még egy nagy ötletelés, aztán a felvételek és a stúdiómunka. A Lehetek én is hangulatánál talán kissé nyomasztóbb az anyag, de mindenképpen cizelláltabb és mélyebb dalok születtek, mint az előző albumon.

D+SZ: *De most mégsem a stúdióból érkezettél ide.*

LM: Most épp konzíliumon voltam. Géczy János költőhöz járok, elemezgetjük az írásaimat, beszélgetünk a költészet és a dalszöveg kapcsolatáról. Sokkal komolyabban veszem ezt ma már, mert a magyar alterban ki nem mondott elvárás, hogy ha nem is verseket, de versszerű szövegeket írjon az ember, de nekem is fontos, hogy amit leírok, a helyén legyen. Próbálok keresni az irodalom és a zene közötti új kapcsolódási pontokat, annál is inkább, mert ma már az alternatív zenének – úgy mondják – van egyfajta irodalompótló szerepe is. Sok kortárs íróat olvasok, kiállításokra járok, szükségesegek az impulzusok, na *(nevet)*. Ha kellene, akkor olyan befogadó emberként aposztrofálnám magam, aki sokat mozog azért, hogy újabb és újabb hatások érjék. ■

INTERJÚ: ZALKA SZILVI, FOTÓ: NAGY MÁRTON

JÓNÁS VERA, ÉNEKESNŐ-DALSZERZŐ-GITÁROS

EZ ILYEN PIZSAMÁS DOLOG NÁLAM

Mint mondja, nem akart énekesnő lenni. A kíváncsiság repítette egészen Londonig. A fiatal énekesnő idén diplomázott az angol fővárosban, de már Amerikában is suttoják a nevét, hiszen ott lehetett a maroknyi európai között, akik meghívást kaptak az USA-ban megrendezésre került OneBeat zenei programba. Jónás Verával beszélgettünk.

D+SZ: Meséj a kezdetekről! Milyen út vezetett Londonig?

Jónás Vera: Gyermekkoromban az volt az álmom, hogy színpadon lehessenek, nem feltétlenül énekesnő szerettem volna lenni, bár érdekelt az is. A gimnázium után az ELTE társadalmi tanulmányok szakára jártam, ahol a szárazabbnál szárazabb tárgyak tanulása nem esett jól, nem kötött le. Viszont ebben az időszakban kezdtem el dzsesszt hallgatni, előtte szinte csak popzenét és az apukám rockos-bluesos kedvenceit hallgattam. Egy barátnőm biztatására mentem ki Londonba, aki akkoriban ott tanult. Egyedül jelentkeztem, kirepültem felvételizni és felvettek. Megláthattak bennem valamit, amit talán még én magam sem tudtam, hogy megvan bennem. Az első egy év küzdelmes volt. Akkor született meg ez a pizsamahangulat, ami egy borongós, küzdő, önmagamot megkérdőjelező időszak volt, nagyon egyedül, tele kérdésekkel, hogy mit keresek itt, miért ezt választottam, miért nem maradtam otthon. De egyáltalán nem bántam meg, sem ezt az időszakot, sem azt, hogy elmentem Londonba.

D+SZ: Mikor és hogyan kezdted dalokat írni?

JV: Dalokat 21-22 évesen kezdtem írni. Amikor kimentem Londonba, akkor kezdtem el megismerkedni itthoni zenészekkel: Fenyvesi Márton gitárossal kezdtünk el együtt dolgozni. Több évig gyúrtuk a dalimat, közösen is írtunk számokat, majd felvettünk egy EP-t Amszterdamban, ez lett a Pyjama Session. A dalszerzés ilyen pizsamás dolog nálam, innen a név. Imádom pizsamában létezni otthon. Az új zenéket sokat próbálgatom, leülök és kísérletezem egy-két órát vagy hetet, akár hónapot. Vannak dalok, amelyek évek alatt nyerik el a végleges formájukat. A dalszövegek is hosszú idő alatt születnek. Van egy füzetem, amit mindig magammal viszek, szavakat, kifejezéseket, mondatokat, szövegötleteket gyűjtök össze benne, amiknek aztán a nagy része később belekerül a dalszövegekbe.

NÉVJEGY

JÓNÁS VERA, ÉNEKESNŐ-DALSZERZŐ-GITÁROS

IDÉN DIPLOMÁZOTT A LONDON CENTRE OF CONTEMPORARY MUSICBAN, MAJD TAVASSZAL TÖBB TÍZEZER JELENTKEZŐ KÖZÜL BEVÁLOGATTÁK AZON HARMINCKÉT ZENÉSZ KÖZÉ, AKIK RÉSZT VETEK AZ AMERIKAI KÜLÜGYMINISZTERIUM ÁLTAL SZERVEZETT NÍVÓS ZENEI PROGRAMBAN, A ONEBEATBEN, MELY SORÁN ÖSSZEL KÉT HÓNAPOT TÖLTÖTT AMERIKÁBAN ÉS TÖBB MINT TIZENÖT KONCERTET ADOTT A KELETI ÁLLAMOK NAGYVÁ-

ROSAIBAN. BUDAPESTEN ÉS LONDONBAN ÉL ÉS KONCERTEZIK. KÉT FORMÁCIÓBAN ÉNEKEL, MELYEK – PYJAMA SESSION ÉS A JÓNÁS VERA EXPERIMENT – EGYRE ISMERTEBBEK ITTHON ÉS KÜLFÖLDÖN EGYARÁNT.

JÓNÁS VERA

MEGLÁTHATTAK
BENNEM VALAMIT,
AMIT TALÁN MÉG ÉN
MAGAM SEM TUDTAM,
HOGY MEGVAN
BENNEM

D+SZ: Egyedüli magyarként kerültél a OneBeat programba. Meséj egy kicsit erről!

JV: A program két részből állt. Az első két hetet a floridai Atlantic Center for the Arts nevű központban töltöttük, ott találkoztunk a többi harmincegy résztvevővel. Ezen a helyen – ami egyébként a semmi közepén, a dzsungelben található – festő-, szobrász- és táncstúdió, hangstúdió és könyvtár is van: a program idején az egész központban csak mi voltunk, az egész terület a rendelkezésünkre állt. Minden hirtelen átalakult próba- és koncertteremmé; minden tárgy érvényes, egyenrangú hangszerként szolgált. Elindult egy nagy kreatív folyamat: megismertük egymást, zenei formációk születtek duótól a big bandig. Mindennap már hajnaltól indult az együttzenélés. Nagyon sokféle zenészt válogattak be a programba a rappertól az indiai klasszikus zenészig, de olyanok is akadtak, akik a saját országukban szupersztároknak számítanak. A tábor alatt meghívott vendégek érkeztek hozzánk, akik 3-4 napot töltöttek velük, workshopokat tartottak, jammeltek velünk. Eljött Dave Douglas dzsessztrombitás és Paul Simon zenekarvezető gitárosa, Mark Stewart, aki egyébként hangszerfeltaláló is, vele is több napig zenéltünk. A két hét végére állt össze nagyjából húsz formáció, és eldönthettük, ki mikor, hol és melyikkel szeretne játszani a tizenhat koncerthelyszín közül.

D+SZ: Hogyan zajlott a turné? Milyen volt a fogadtatása?

JV: A turné során iskolákban, egyetemeken és nagyobb koncerttermekben is zenéltünk, és mindeközben utcai mobilstúdiókat is csináltunk, ahol a járókelők bekapcsolódhattak a zenélésbe. Az első koncert a floridai központban, az Atlantic Center for the Arts-ban volt. A turné kezdetéig teljesen elszigetelve éltünk mindentől és mindenkitől, csak az Amerikai Külügyi Bizottság tagjai jöttek néha meglátogatni minket. Ezért is volt nagyon meglepő, hogy már az

első koncerten is telt ház fogadott bennünket, a csilláron is lógtak az emberek, akik izgatottan, csillogó szemekkel néztek minket – ez fantasztikus élmény volt. A tizenhat koncert mindegyikén hasonló fogadtatásban részesültünk, sok ember előtt zenélhettünk. Legjobb élményem az orlandói koncert, egy nagyon meghitt hangulatú fellépés emlékéét őrzöm. Minden koncert után találkoztunk a közönség tagjaival, akik nagyon érdeklődtek és nyitottak voltak felénk. New York lett a turné utolsó állomása, ahol két koncertet is adtunk, az egyiket egy gyártelepen, ahol szintén óriási tömeg fogadott minket. A New York Timesban és több más amerikai újságban is beszámoltak a OneBeat programról, ami nagy sajtóvisszhangot keltett az Egyesült Államokban. A turné végét követően még tíz napig maradtam New Yorkban. Ezalatt sikerült egy, a turné alatt megismert amerikai producerrel felvenni néhány dalt, és három koncertet is adtam: az egyik klubban szólóban énekeltem, egy másik alkalommal, október 13-án pedig Németh Ferencsel, a New Yorkban élő magyar származású és lassan világhírű dzsesszdobossal zenéltünk duóban. Ez a koncert annyira jól sikerült, hogy már tervezzük is a folytatást, a további közös koncerteket.

D+SZ: Mik a további terveid?

JV: Sokat szeretnék koncertezni a közeljövőben itthon és Londonban is. Jól szeretném érezni magam a saját zenémben – ez a legfontosabb. Szerencsés vagyok, hogy ilyen fiatalon megtaláltam az utamat és azzal foglalkozhatok, amit szeretek és amiben jónak érzem magam. Sok ötletem van, jövőre az első albumom elkészítését tervezzük, és szeretném, ha többen megismernék a zenémet. Sok munka vár még rám, de izgatottan és tetterre készen állok a következő évek elé. ■

INTERJÚ: KERESZTES NOÉMI, FOTÓ: HANNAH DEVEREUX

SEBŐ FERENC

A ZENE ALAPVETŐ
KOMMUNIKÁCIÓS
ESZKÖZ, ÉS
A NÉPZENÉN
LEHET LEGJOBBAN
ELMAGYARÁZNI
A NYELVEZETÉT.

SEBŐ FERENC, NÉPZENEKUTATÓ, ZENÉSZ, TANÁR

MAGUK MIÉRT ETETIK RENEZSÁNSZ TÁNYÉRBŐL A CSIRKÉT?

„Urbánus művészet, új kortárs műfaj született, aminek Magyarországon vannak a gyökerei” – emlékezik vissza az eredetileg építészmérnök végzettségű népzenekutató, Sebő Ferenc, aki a hazai táncházmozgalom legnagyobb sikerének azt tartja, hogy a népzene manapság már nem számít ciki dolognak, de visszaütésíti, ha a munkássága kapcsán hagyományőrzést emlegetnek. Fellelhető-e még autentikus népzene? Hány tánclépés szükséges az udvarláshoz? Vajon milyen elfeledett korszakra lelt Bartók a magyar folklórkincsben, és miért fontos az anyanyelvünkön énekelni? Az idén Kossuth-díjjal kitüntetett egyetemi tanárral, a Sebő együttes vezetőjével többek között ezekről beszélgettünk.

D+SZ: Építészmérnöki tanulmányai alatt kezdett el ismerkedni a népzenevel. Vajon miért kötődik ennyi minden a hatvanas évek magyar könnyűzenéjében a Műegyetemhez?

Sebő Ferenc: Szerintem inkább a Kodály-féle ének-zene tagozatos általános iskolákhoz kötődik. A legtöbb magyar popegyüttes tagjai ilyenekben végeztek, én például egy fehérvári zeneiskolába jártam, csellózni meg zongorázni tanultam, Béla [Halmos Béla] pedig hegedülni. Összhangzattant, szolfézst, kottairást és hangszerkezelést is tanultunk, úgyhogy nem a semmiből léptünk elő gitárral a kezünkben. Ez az iskolarendszer jól működött, és bár lehet, hogy Kodály elsősorban nem erre számított, nagyon sok kiváló popzenészünk lett. Mi is elsősorban Szörényiékért és az Omegáért lelkesedtünk, akik jóval előbb találták ki, amit később mi is elkezdtünk. Bródy például az Elmegek, elmegek... kezdetű népdalt egy az egyben áttemelte Lajtha széki gyűjtéséből az Átkozott féltékenység című számba (*a dal az Illés Nehéz az út című lemezén jelent meg 1969-ben – N. M.*) Az embereknek sejtelmük sem volt arról, hogy egy népdalért rajonganak.

D+SZ: Mit gondol, ennek az iskolarendszernek a jelenleg zajló leépítése mit fog okozni?

SF: A zene alapvető kommunikációs eszköz, és a népzene lehet legjobban elmagyarázni a nyelvezetét. A zenével, táncsal, testmozgással olyan érzelmeket tudunk kifejezni, amiket beszéddel nem lehet, illetve nem illik elmondani. Az ismerkedésnek, a párkapcsolatoknak eredendően a zene volt a kötőanyaga. Karsai Zsigától, kitűnő memóriájú táncos és énekes adatközlőnkől – akitől közel nyolcszáz dalt és kétszáznegyven figurát jegyeztek le – kérdeztem meg egyszer, hogyan tudták őket rávenni, hogy ennyi mindent megtanuljanak? „*Ferikém, másképp nem jutottunk volna hozzá a lányokhoz!*” – válaszolta. És ezt lehetetlen intézményekkel helyettesíteni. Ha valaki jól tudott táncolni, a középpontba került, és ez imponált a lányoknak. Azt mesélték az öregek, hogy a táncházban korán kiválasztott, kiből lesz majd a bíró, kinek van jó szervezőképessége, és ki tudja jól képviselni a többiekét. Vajon rendelkezésre áll manapság a fiatalok számára egy ilyen terep? Másfelől pedig az, hogy az emberek felnőttkorukban hogyan szórakoznak, nagyrészt azon múlik, hogy gyerekkorukban mi jutott el hozzájuk. Az iskola és a család hatása alatt formálódik ki az ember ízlése, aztán később annyi irányból érkeznek az impulzusok, hogy azokat már lehetetlen kontrollálni. Az irányítás egyetlen lehetősége az oktatásban van.

D+SZ: Ez volt az alapgondolata, amikor elkezdtek az első táncházat szervezni?

SF: A régi görög mondás híve vagyok: foglalkozz azzal, ami a hatalmadban áll! Az ember hajlamos arra, hogy megváltsa a világot, csak éppen mire a végére érne, már nem lenne belőle semmi. Amikor elindult a táncház, a Könyvtártudományi és Módszertani Központban dolgoztam építésként. Az akkori főnököm, Sallai Pista bácsi minden héten magához hívatott, én pedig mindig arra számítottam, hogy le fog szűrni, mert a táncház szervezése miatt elég sokat hiányoztam. Ő csak arra volt kíváncsi, hogy állnak a dolgok. „Pista bácsi – mondom –, elég kuszán áll az egész. Nagy nehezen összehoztunk egy klubot, de hogyan tovább?” Erre azt válaszolta: „Édesapám, hát csináljatok egy másikat is. És ha már az is beindult, csináljatok egy harmadikat is, aztán majd csak összesen az egész.” Csóváltam a fejem, hogy képzelheti bárki is, hogy négy fiatal ember majd nekimegy a világnak, de végül is bejött az ötlet. Ugyanis egyre több embert vonzott a táncház, ezért tényleg el kellett kezdenünk komolyan terjeszkedni, és az FMH-ban, a Kassák Klubban, és az E-klubban a műegyetemi elitnek is szerveztünk egyet, és végül mint egy lavina, már a saját hátán vitte magát a mozgalom.

D+SZ: Miért éppen a széki népzene fedezték fel maguknak?

SF: A széki muzsika azért hatott revelációként, mert vonószene volt, viszont nem a XIX. század nyáladzó, biedermeier hangulata áradt belőle, hanem a romantika előtti korszakot hozta el nekünk. Bartóknak is hasonló élménye volt: régizenet fedezett föl a népdalban, az egyenes hangon éneklést, a melizmatikus díszítéseket, amelyek mind a letűnt barokk kor zenei stílusát képviselték. A széki zene kemény, dūr harmóniák által kísért, és úgy szól, mint egy harmónium. Olyan, mintha egy hangszer volna, nekem ez tetszett benne. Amikor Martinhoz (*Martin György néptáncutató – N. M.*) kerültünk, ő biztatott minket, hogy utazunk el Erdélybe, és hallgassuk meg élőben is. A hegedűtartástól kezdve mindent meg kellett néznünk, mert azt, amit Béla a zeneiskolában a hegedűjátékról tanult, ott el lehetett felejteni. Ő a Paganini utáni korszak ma is oktatott technikáját sajátította el, Erdélyben viszont az a XVIII. századi játékmód él, amit Leopold Mozart is lejegyzett. A széki zenész nem az állával szorítja le a hegedűt, hanem a mellkasának támasztva, markolófogással tartja a hangszerét. Ezzel a tartással viszont nem tudja szabadon használni a kezét, ezért fekvéseket sem tud váltani. A széki hegedűsök általában második fekvésben játszanak, és a hangszert, azaz a húrokat fordítják rá a vonóra. A vonó munkája pedig éppoly feszes, mint bármely Bach-műnél, ez adja a táncok ritmusát. A későbbi technikával lehetetlen játszani ezeket a darabokat, de ez volt a lényeg: ha el tudtuk volna játszani őket, eszünkbe se jutott volna megtanulni ezt a historikus játékmódot.

D+SZ: Korábban azt nyilatkozta, hogy a magyar népzene a régizene példatára. Pontosan mire gondol?

SF: Éppen a Petőfi-dalokról állítok össze egy rádióműsort, mert több verse a mezőszéki folklór részévé vált. Jókai szerint Petőfi-nek nem volt hangja, még a *Marseillaise*-t sem tudta elénekelni, tehát nem ő írt dallamra verseket, hanem épp fordítva történt: nótaszerzők zenésítették meg a költeményeit. A parasztemberek viszont nem tudták befogadni ezeket a dallamokat – mert az a zenei világ idegen volt számukra –, ezért megváltoztatták őket. Egyszer az egyik adatközlőm, Csorba János egy lassú, régi székely dallamra kezdte el énekelni a Szilágyi Örsébet levelét megírta kezdetű Arany János-balladát. „Anyám tanulta az iskolában, – magyarázta –, és mire hazaért, már ráfogta erre a dallamra”. Ami számukra használhatatlan volt – jelen esetben a dallam –, azt rögtön kidobták, és azzal pótolták, amit már ismertek. Ez szerintem zseniális. A magyar népdalkincsre oly jellemző ereszkedő dalokba is gyönyörűen beépült a XVI. századi ugrások, kanász-táncok dallama és ritmusa.

D+SZ: Mit gondol, miért éppen a 60-as évek végén bukkant fel Magyarországon a revivalista mozgalom?

SF: A népzenei mozgalom már nagyon régóta időről időre felbukkan, azonban a hatvanas évek végén jelentkezett először bármiféle ideológiai szándék nélkül, és így kezdett el tetszeni az embereknek.

D+SZ: Hogyan jött az ötlet, hogy a hangszeres népzenehez a táncot is hozzákapcsolják?

SF: Martin húsz éven keresztül mondogatta a koreográfusoknak, hogy ezek a táncok kiválóak, csak rendesen meg kellene őket tanulni! Mindig ezen bukott meg a dolog. Mindenki ismert néhány lépést, de nem tudta variálni a figurákat. A Bihari Táncegyüttes kitalálta, hogy jó lenne egy zártkörű táncklub, ahol nem a színpadi koreográfiára, hanem szabadon járnak ezt a táncot, és nekünk szóltak, mert híre ment, hogy mi már tudunk ilyen zenét játszani. Az első táncházban a széki táncrendet már végig tudtuk játszani, azonban ők még nem tudták hozzá a lépéseket. Tinka [Martin György] elkezdett dohogni, hogy két komoly baj van azzal, amit mi művelünk: nincs nyitva az ajtó, és nem ismerjük a táncot. Azt javasolta, vagy tanuljuk meg rendesen, vagy hagyjuk abba, mert máshogy nem fogjuk élvezni. A széki zene és tánc is pontosan ugyanolyan, mint a dzsessz: az improvizálásra épül, csak hogy mi ezt nem tudtuk, mert bizonyos formában eljátszott idézeteket kaptunk, de rögtönözni csak akkor tud az ember, ha a zenei nyelv alapjait és szabályait is rendesen megtanulja.

D+SZ: Hogyan lett a tánc házból mozgalom?

SF: A törést az okozta a társaságban, hogy az első szervezők

SEBŐ FERENC

SZOLFÉZST,
KOTTAÍRÁST ÉS
HANGSZERKEZELÉST
IS TANULTUNK,
ÚGYHOGY NEM A
SEMMIBŐL LÉPTÜNK
ELŐ GITÁRRAL
A KEZÜNKBEN.

nem akartak se tanulni, se tanítani. Mi meg – a két építész – azt gondoltuk, nincs arra időnk, hogy négy együttes lerészegedéséhez szolgáljunk a talpalávalót. Az viszont már annál inkább érdekelt bennünket, hogy beengedjük az embereket az utcáról, mert ebben láttuk a jövőt. A csapatban tehát azok maradtak, akik ezt komolyabban gondolták. Timár Sándorral (*koreográfus és táncpedagógus – N. M.*) szövetkeztünk, aki nagyon ügyesen megtanította az embereinek a széki táncot, még mielőtt bármilyen koreográfiát kialakított volna hozzá. Azelőtt ugyanis mindig fordítva történt: elkészült a koreográfia néhány széki motívumból, aztán a térrendezéssel tönkre is tették az egészet. Nekem sikerült megszereznem az FMH körtermét, és elkezdődött ugyanaz a cirkusz, ami a rockkoncerteknél volt: másztak be az emberek a véccéajtón, kiszállt a rendőrség, de nagyon szépen beindult. Közben mi 1973-ban elmentünk egy fél évre Japánba, de akkor már fel voltak készítve a tanítványaink, Sipos Misiék [Muzsikás], János András és Virágvölgyi Márta. Szóval a módszer, hogy nyitva állt az ajtó és tanítottunk, elkezdett működni, és a mai napig ez hajtja az egészet.

D+SZ: A kultúrpolitika mit szólt hozzá?

SF: Azonnal beindult ellenünk a támadás, először szakmai oldalról, majd jöttek az alávalóbb dolgok is, de Vitányi Iván (*a Népmű-*

velési Intézet akkori igazgatója – N. M.) meg tudott minket védeni. A legfontosabb az volt, hogy bevette a Népművelési Intézet programjába a tanfolyamot, amit onnantól kezdve nem lehetett bántani, és ezért nagyon hálás vagyok neki. 1975 körül azonban jött egy durva feljelentés, miszerint nálunk nemi élet folyik a zongora alatt, és erre azért egy kicsit bedühödtem. Vitányi elintézte, hogy meglátogasson minket Aczél György, aki a helyszínen győződhetett meg arról, hogy nincs nemi élet. Mutattam is neki, „Aczél elvtárs, nézze ezt a pianót, ez alatt nincs is hely.” Iván közben a sarokból, izzadságba fagyva nézett engem, ahogy Aczéllal társalogtam. Aczélnak voltak előítéletei, viszont amikor észrevettem, hogy a bajusza alatt mosolyog, már éreztem, hogy szerencsém van, és attól kezdve nem volt már dicsőség feljelentgetni minket.

D+SZ: A magyar tánc házmódszert tavaly felvette az UNESCO a szellemi kulturális örökség megőrzését szolgáló legjobb módszerek listájára.

SF: A módszer lényege, hogy a táncot társastáncként, és nem koreográfiaként tanítják meg. Még Japánban is szerveznek táncházakat, Timár most is ki szokott járni, és páros táncokat tanít. Ázsiában a páros tánc műfaját nem ismerték, és nekik nagy élményt jelent, hogy tánc közben végre ők is összefogódzkodhatnak a másik nem tagjaival. ▶

► **D+SZ:** Korábban azt mondta, hogy egy folyamat végén járunk. Úgy véli, hogy már nem létezik autentikus magyar népzene?

SF: Van még, de most már csak nagyon kevés helyen. A paraszti életmód megszűnt, a fiatalok pedig elköltöztek a falvakból. Ma már nyolcvan évnél idősebb, aki át tud adni valamit. Komoly generációs probléma, hogy egyszerre tűnnek el a mesék, a balladák, a dalok, a táncok. A fiatalok nagyon sokat megtanultak belőlük, de ez már nem a régi kultúra folytatása. Ez egy új korszak, egy revival.

D+SZ: Hogyan fogadták önöket az erdélyi falvakban?

SF: 1971-ben voltam kint először, Kallós Zoltán volt a kalauzom, erdélyiként ő benne volt a terepben, és tudta, hogy mit szabad. Ceaușescu későbbi időszakában tényleg hisztérikussá vált a helyzet, amikor meghozták azt a rendeletet, hogy nem lehet háznál aludni. Ezzel legfőképpen a kapcsolatokat akarták ellehetetleníteni, a felelőtlenebb budapestiek viszont magasról tettek rá, és nagyon sok kárt okoztak az ottaniaknak, akiket aztán behívtak a rendőrségre, és viheték a kacsát, libát, ahogy az keleten szokás. Sokan közülük emiatt később már nem akartak kötélnek állni, de az idős emberek, akikhez mi leginkább mentünk, örültek annak, ha valaki meglátogatta őket. Kallós egyébként mindig nagy felfordulást csinált, bárhol megfordult. „Maguk miért etetik reneszánsz tárgyából a csirkét? Adja csak ide, kapnak helyette másikat!” – mondta a gazdasszonynak. Hatalmas gyűjteménye van, Válaszúton múzeumot alapított belőle. Ő ugyanis nemcsak zenét gyűjtött, hanem textilekkel, kerámiákkal is foglalkozott. Zolinak hihetetlen képességei vannak: fejben tartotta, hogy melyik háznál mire van szükségük, gyógyszerre vagy épp kendőre, mindig cserélt valamit.

D+SZ: Mit gondol arról a jelenségről, hogy miközben a hatvanas években az együttesek többsége a magyar dalszövegekre állt át, manapság megfordult a folyamat, és ismét egyre többen énekelnek angolul?

SF: A népzene valójában a historikus populáris zene, amely az ezeréves történetében mindvégig arról szólt, hogy az üzenetét meg kell érteni. A parasztnékeseknél is azt vettem észre, hogy őket csak a szöveg érdekli, és sokszor nem is tudatosul bennük, hogy adott pillanatban milyen dallammal éneklük el őket. Egyszer megkértem egy parasztasszonyt, hogy énekeljen el egy érdekes tetraton [négy hangból álló] dallamot, amely még nem volt lejegyezve a gyűjteményemben. Ő azonban egy másik dallamra kezdte el énekelni ugyanazt a szöveget. „Nem ez volt a nóta” –

néztem rá elégedetlenkedve. „Az mindegy” – felelte Rózsi néni. Ez pont ugyanaz az állapot, mint ami a XVI. században, Balassi idejében volt! Az *ad notam* stílus lényege a szöveg, az emelt szintű beszéd, és pusztán azért éneklük dallammal, hogy hangsúlyosabb legyen. Most meg abból lesz a sláger, amit nem értünk meg? De nem csak arról van szó, hogy milyen nyelven énekelnek, mostanában azt is szoktam hallani zenészekről stúdióbeli keverés közben, hogy „vegyük kicsit hátrébb az éneket.” Hogy ne is lehessen érteni? Majd ez a trend is elmúlik egyszer, gondolom. (nevet)

D+SZ: Jelenleg milyen teendőket tart a legfontosabbnak?

SF: A népzene nem avul el. A legnagyobb sikeremnek a társaimmal együtt azt érzem, hogy már nem ciki ezt csinálni. Korábban ugyanis kimondottan annak számított. Nem a hagyományörzés vágya, hanem a kortárs érdeklődés hajtott bennünket. Sokan azt képzelik, hogy a falusi hagyományokat folytattuk, holott egy urbánus művészet, új kortárs műfaj született ezzel, egyfajta polgári kamarazenélés, aminek speciel nem a tengerentúlon, hanem Magyarországon vannak a gyökerei. Kimagasló eredményeink vannak a népzeneben, és sikerült az intézményrendszerét is létrehozunk, mert ez volt szükséges ahhoz, hogy több legyen a zenész. Most azt kellene elérnünk, hogy biztonságban megmaradjanak ezek a keretek, és az embereknek továbbra is legyen lehetősége ezzel foglalkozni, ne csak a házbuli szintjén emlékezzenek meg róla. ■

INTERJÚ: NÉMETH MARCELL
FOTÓ: NAGYILLÉS SZILÁRD

"ügyemijóbarátok" ajándékcsomag

december 24-ig szóló akciója keretében minden, minimum 10 db jegyet vásárló csapat a 10. jegyet ajándékba kapja.

Részletek a jegyirodákban.

ÚJRAHASZNOSÍTÁS
Éljen a rozsdá!

ticket
express.hu

Jegyek kaphatók a
Ticket Express
jegyirodáiban és
az **Eventim**
hálózatában.
www.tex.hu

PONTOS KEZDÉS!

február 15. 19 óra

Tuti a legjobb karácsonyi ajándék!

És a második koncert: **Budapest Aréna**
február 16.!

NÉPSZABADSÁG

[origo]

Blikk

Class FM

KULTURPART

ShowTime Budapest produkció | www.showtime.hu | www.lgt.hu

MOHÁCSY ALBERT, A MAGYARVISTA SOCIAL CLUB SZERZŐJE

SZÍVÜGYRŐL VAN SZÓ

Mohácsy Albert nagybögös-népzeneész jó pár éve személyes dalok írásába fogott – amelyek nemhogy nem szakadtak el a forrástól, de éppen hogy aktualizálták a népzenei formákat –, majd kubai mintára egy szójátékkal élve megalapította a nevében egy erdélyi falut idéző MagyarVista Social Club zenekart, és 2010-ben megjelentette *Lili dalai* című nagyszerű albumát. Azóta összerendeződött egy nyolc tagú, koncertképes banda a lemezre muzsikáló harminc zenészből, és idén nyáron már ezzel a felállással hozták ki a második lemezt *Utazólevél* címmel. Erről és sok egyébéről kérdeztük az egyre inkább háttérbe húzódó szerzőt, Mohácsy Albertet.

Mohácsy Albert: Egy barátom szerint „a jellemfejlődés útja nem mindig lineáris” – nos, így volt ez velem is. Tizenkét évesen emeltem le apukám orosz dobozgitárját a szekrény tetejéről, és kezdtem el Black Sabbath-, AC/DC- és Santana-nótákat kipötyögni rajta. Csináltunk rockzenekart is Zátany néven, ami mindent elárul, aztán 1985-ben, hirtelen felindulásból kezdtem el népzeneét nagybögőzni a bonyhádi Szélkerék zenekarban. Ezután a Méta következett 1989-ben, 2008 óta pedig a Dűvő Együttes tagja vagyok. Időközben tanárképző főiskolát végeztem énekzene-népzene szakon, tanítottam is a budafoki Nádasdy Kálmán Művészeti Iskolában és a Nyíregyházi Főiskolán. Jelenleg a Zeneakadémián vagyok népzeneész tanári mesterszakon végzős hallgató. Megjártam profi néptáncgyűtéseket is, a Budapest Táncgyűttes és a Magyar Állami Népi Együttes után most a Duna Művészegyüttesben dolgozom. Így elmondva soknak tűnik, pedig nem vagyok izgága típus, sőt...

D+SZ: Mivel foglalkozol a Hagyományok Házában?

MA: Tíz év után már csak félállásban dolgozom ott, jellemzően a közművelődéshez és oktatáshoz kapcsolódó területeken. Pályázatokat bonyolítok le, zsűrizek, tanfolyamokat szervezek, oktatási segédanyagok megjelenését menedzselem a kézirat megírásától és a hangfelvételek elkészültétől a kész könyvig vagy CD-ig. De készítettem két éven át hétvégi programajánlót a Kossuth Rádió számára is – szóval sokrétű és érdekes munka, rengeteget tanultam belőle.

D+SZ: A népzene és a világzene él és virul, járják a maguk útjait, mégis úgy tűnik, míg a világzene valamelyest átszűrődik

a mainstream kultúrába is, addig a népzene mintha valahogy beállt volna a táncházas, nyári táborozós vonalra, és onnan nem nagyon tudna elmozdulni. Kell-e egyáltalán, vagy így tudja megőrizni autentikus kereteit?

MA: Hogy mikor mi autentikus, nehéz eldönteni. Ami száz éve egy faluközösség életében még természetes volt, egy döntően városi szubkultúra – azaz a táncház-mozgalom – mai követőinek nem feltétlenül felel már meg minden elemében. De ez nem is baj, a lényeg, hogy a néptánc és a népzene aktív használatra való, nem pedig múzeumba, porosodni. Nem gondolom egyébként, hogy a műfaj háttérbe szorult volna, inkább új megjelenési formákat keres magának. A hetvenes-nyolcvanas évek közművelődési táncházához képest ma fesztiválokon és romkocsmákban virágzik leginkább a dolog, de senki nem tudja, milyen színhelyeken találkozhatunk majd vele tíz év múlva.

D+SZ: A világzene helyzetét hogyan látod most, hogy te is belekerültél élesben, az immár két albumot is megért MagyarVista Social Club kapcsán?

MA: Világzene? Passz... Nem szoktam törni a fejemet, mennyire tartozunk mi oda ezekkel a zenékkal. Néhány ide sorolt hazai előadón kívül nem sokat látok-hallok az egészsből, a nemzetközi trendekről időnként olvasok a Magyar Narancsban, ennyi.

D+SZ: Az első album, a Lili dalai hosszasan érett, vagy egyszerűen csak azzal keltél egy reggel, hogy megvan valami?

MA: Nem annyira a reggelekről, mint inkább éjszakai borozásokkal vegyes gitározásról volt szó, ha már a dolog alakulását kérdezed. Amúgy tíz év telt el az első ötletektől a lemez meg-

MOHÁCSY
ALBERT

NEM GONDOLOM
EGYÉBKÉNT, HOGY
A MŰFAJ HÁTTÉRBE
SZORULT VOLNA

▶ jelenéséig. Ennyi kellett neki, amíg minden összeállt úgy, ahogy szerettem volna. Mivel szívügyről van szó, az idő nem számított, az asztalfiók meg elbírták...

D+SZ: *Egyébként miért Szomorúlemez lett az alcíme?*

MA: Wittgenstein szerint „amiről nem lehet beszélni, arról hallgatni kell”. Szerintem pedig amiről nem lehet beszélni, arról énekelni kell... Életem egy zűrés időszak van benne, anyukám szerint túlságosan is nyilvánvaló módon. Nem is mondanék ennél többet róla, tessék meghallgatni... Sokak szerint túl érfelvágós, másoknál viszont nagyon betalált a hangulata.

D+SZ: *Vannak kedvenc tájegységeid, népzenei formák, amelyekre elsősorban építesz, amikor komponálsz? Van olyan, amit tudatosan vagy akár tudattalanul kizársz?*

MA: Dallamok járnak a fejemben, amelyeket a népzeneből ismerek, de elkezdek más harmóniakat hallani hozzájuk, más összefüggéseket felfedezni, így kezdődik általában egy-egy szám születése. A nagyon direkt dolgokat igyekszem elkerülni, szóval friss csárdás dallam virtigli kettő-négyes dobkísérettel nem játszik. De írtam már kalotaszegi csárdásból szomorkás keringőt, mezőségiből reggae-t, moldvaiból bossanóvát. Nagybőgősként a népzeneben sokszor kell a tánckíséretben meghatározott ritmusképleteket játszani, ezért a feldolgozásokban roppantul érdekel a különféle kíséretmódokkal való játék lehetősége. Nagy tisztelője vagyok Stingnek, aki gyakran minimál dallamokból hihetetlen harmóniákkal és hangszereléssel alkot csodálatos dalokat.

D+SZ: *A szövegek népdalokra épülnek, de átgyúrod, más környezetbe helyezed őket. Hogyan alkotsz, beugrik valami kedvenc sor, aztán hozzáírsz, jegyzetelsz jövés-menés közben?*

MA: Mániákus történetmesélő vagyok, ez igaz a számokon belül, de a lemezek egészét tekintve is. A szövegeket hosszasan vadászom, csiszolgom, mire elkészülnek. Egyébként népzeneusként is úgy gondoltam már, hogy az egy dallamra énekelt versszakoknak legyen belső összetartó ereje. Engem legalábbis ezzel fog meg egy-egy összeállítás – még akkor is, ha az eredeti felvételen nem pont így volt. A saját szövegek pedig egyszer csak jönnek... Már gimnazista koromban írogattam, azóta időnként feltör belőlem ez a fajta a közlésvágy. Volt, hogy évekkal később született meg egy történet második fele, de van olyan szöveg is, ami egy délután alatt kiszalad.

D+SZ: *A szövegek és a zene együtt íródik, vagy egyik a másikat előhívja?*

MA: Általában a zene születik meg először, ahhoz keresek népdalszöveget vagy írok sajátot. A *Lili dalain* rögtön az első számhoz például egyetlen versszak volt az eredeti népdalban, ahhoz kellett írni a többi. Az *Utazólevél*en pedig három olyan szám is hallható, amely ismert nemzetközi slágert magyarít. Az egész ötlet egyébként legőzés közben jött, a fiammal Claptont

hallgattunk, és a Cocaine-kököny szójáték nyomán indult be a vezérhangya. Aztán a Police Roxanne-jából lett ballada Rózsám címmel, végül Bob Marley I Shot The Sheriff-jének sztorija került át a magyar Alföldre... Mindegyik magyar népdalszöveget kapott, de igyekeztünk a zenéket sem egy az egyben eljátszani, az nagyon direkt lett volna.

D+SZ: *Már a lemez készítése közben vagy csak a koncertek körül körvonalazódott, hogy ebből akár valódi zenekar is lehet?*

MA: A *Lili dalaival* csak annyi volt a célo, hogy egy korongra karcolva letehessem az asztalra a fejemben szóló zenéket. Aztán persze kellett egy lemezbemutató is, na, ott már megrettentem, hogy fogjuk ezt előadni... szóval eleinte nem nagyon volt szó zenekarról.

D+SZ: *Mikor kezdte ilyen nagyszámú közreműködőben gondolkodni, ennyire széles merítésben utazni?*

MA: Az egyik fő szempont az volt végig, hogy a megfelelő ember játssza akár azt az egy hangot is a lemezen. Ebből aztán harmincfős közreműködői gárda lett a végére, az első lemezbemutató koncerten pedig tizenöt. Szerencsére mindenki jó szívvel jött az első szóra, ez nagyon jólesett – már ezért megérte az egész.

D+SZ: *Milyen volt az album fogadtatása: kikerült a szakmai, közreműködői, baráti körön kívülre, vagy ehhez a koncertekre is szükség volt?*

MA: Tekintve, hogy a lemezkiadás – vagyis inkább a lemezkiadás – haldoklik, mindenképpen a koncertek teszik ismertté a zenekarokat. Meg hát a médiamegjelenés... Sosem hittem volna, hogy egy ötperces tévés szereplésnek mekkora hozadéka van. Ott kell lenni persze a közösségi oldalakon is, de az családika dollog. Attól, hogy nyom valaki egy „tetszik” gombot, nem feltétlenül jön el a koncertre. De ez is egy olyan terület, amihez nem értek igazán...

D+SZ: *Hol lehet ilyesmivel koncertezni? Egyáltalán milyen közönséget tud megszólítani?*

MA: Két koncepció vetélkedik, eddig a fesztiválos-zúzdás-villanygítáros megszólalásból volt több, a jövőben szeretnénk az akusztikus hangzás felé is mozdulni, mert abban is nagyon jó a zenekar, és a dalok többsége jól elbírja. Tehát jöhet az intímabb hangulatú klubozás, amihez nyilván kicsit máshogy kell válogatni a – szerencsére egyre bővülő – repertoárból.

D+SZ: *Végül is hogyan lett ebből egy működő, koncertező zenekar?*

MA: Az első néhány saját szervezésű, és mérsékelt sikerű lemezbemutató után felbukkant a jószerecsse hírnöke a Csík zenekar brácsása, Kunos Tamás képében. A koncertek többségét ő szervezi, ki merem mondani, hogy az ő segítségével lehetett egyben tartani a bandát. Ahogy mesélik, most már remek a hangulat a turnébuszban...

NÉVJEGY

MOHÁCSY ALBERT, NAGYBŐGŐS 1996-BAN SZERZETT ÉNEK-ZENE-NÉPZENE TANÁRI DIPLOMÁT A NYÍREGYHÁZI FŐISKOLÁN, DE 1994 ÓTA RENDELKEZIK A MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET HIVATALOS NÉPZENÉSZ ELŐADÓMŰVÉSZI MŰKÖDÉSI ENGEDÉLYÉVEL IS. A LISZT FERENC ZENEMŰVÉSZETI EGYETEMEN PEDIG FOLYAMATBAN VAN A VONÓS NÉPZENÉSZ TANÁRI KÉPZÉSE, DIPLOMÁJA 2013-BAN ESEDÉKES.

ZENEKARAI: SZÉLKERÉK (1985–1989), MÉTA (1989–2010), HEAVY MÉTA (1993–1998), MAJOR (1999–2002), GÖMBSZÖRP (2004–2008), DŰVŐ (2008–).

SZÍNPADI ZENÉK: A MAGYAR ÁLLAMI NÉPI EGYÜTTES, A HARGITA NEMZETI SZÉKELY NÉPI EGYÜTTES, A SZÁZHALOMBATTAI FORRÁS NÉPTÁNCGYÜTTES RÉSZÉRE. EZ OTTÓBBIVAL KÖZÖS PRODUKCIÓJA, AZ ÁRVÁK BOLDOGSÁGA „KIVÁLÓ MINŐSÜLÉST” KAPOTT A NÉPTÁNCOSOK ORSZÁGOS BEMUTATÓ SZÍNPADÁN 2008-BAN.

D+SZ: *A második album már egyértelműen a MagyarVista Social Club nevet viseli, nem is kerültél a borítóra. Tudatos volt ez a háttérbe húzóadás?*

MA: Az *Utazólevél* már tudatosan erre a nyolcfős zenekarra készült, éppen a színpadon előadhatóság miatt is. Zenészként már nem is vettem részt benne, csak zeneszerzőként, zenei rendezőként. Igyekeztem kihasználni, hogy három énekesünk van, ráadásul ketten belőlük apa és fia. Volt olyan szám, ahol kifejezetten erre épült a sztori, de született szerelmes-szakító duett is – Sárának többek között ebben találtuk meg a szerepét. Ő direkt kérte is, hogy ne kelljen „keménykednie”, úgyhogy az igazán betyáros dalokat a fiúk viszik. Az egész sokkal inkább csapatmunka eredményeként formálódott, mint a *Lili* anyaga.

D+SZ: *Az Utazólevél a betyártematikát emeli el a múlttól és helyezi át valami időtlen térbe. Honnan jött ez az aktualizálás? Mennyire akar a mai korra konkrétan reflektálni?*

MA: Ez látod, eszembe sem jutott... Csak megpróbáltam egy elképzelt élettörténetet felfűzni betyárdalokra. Ha vannak is mai áthallások, nem szándékosak, jobban szeretem az örök témákat körüljárni. Ez nem mindig könnyű a népdalok nyelvezete miatt helyenként, de igyekszem a mai fül számára is ismerősen csengő sorokat kiválasztani, ha csak lehet. Sipeki Zoltán „Pipi” gitárosunk a legjobb ellenőr, az egész lemezen egy szem „lajbi”-t szűrt ki, de azt meghagytuk végül.

D+SZ: *Tehát önjáró lett a zenekar. Mennyire veszel részt a banda koncertező életében?*

A MÉTA ZENEKARRAL KÉT ELISMERÉSBEN IS RÉSZESÜLT, 1990-BEN A MAGYAR TELEVÍZIÓ FOLKZENEKARI VERSENYÉNEK I. DÍJÁT, 1998-BAN PEDIG A MAGYAR RÁDIÓ EMERTON-DÍJÁT KAPTÁK.

ZENÉSKÉNT DOLGOZOTT A BUDAPEST TÁNCGYÜTTESSEL ÉS A MAGYAR ÁLLAMI NÉPI EGYÜTTESSEL, 2002 ÓTA A HAGYOMÁNYOK HÁZÁBAN NÉPZENEI SZAKELŐADÓ, 2011 ÓTA PEDIG ZENÉSKÉNT A DUNA MŰVÉSZGYÜTTESBEN IS MUZSIKÁL.

ZENEI RENDEZŐKÉNT A KÉT MAGYARVISTA SOCIAL CLUB ALBUMON KÍVÜL KÖZREMŰKÖDÖTT A HÍRŐS ZENEKAR, KOVÁCS NÓRI ÉS SZVORÁK KATI EGY-EGY ALBUMÁN.

DISZKOGRFÁIJA ZAVARBA EJTŐEN HATALMAS, A ZENEKARAIVAL ÉS KÖZREMŰKÖDŐKÉNT KÉSZÍTETT ALBUMOK SZÁMA 53-NÁL TART. EZEK KÖZT OLYANOKKAL, MINT A MÉTA, A GÖMBSZÖRP, BALOGH KÁLMÁN, A GHYMES, A NOX, SZVORÁK KATI, UNGER BALÁZS, A GÁZSA, A DŰVŐ, FODOR SÁMUEL „NETI SANYI”, SZALONNA ÉS BANDÁJA, ÉS A TIZENKÉT BANDA. EZENFELÜL JELENTŐSEK A TÁNCBÉSZTÁLLÓKÓZÓ VÁLOGATÁSOK, VALAMINT A HAGYOMÁNYOK HÁZA ÁLTAL KÉSZÍTETT TÁNCBÉSZ-NÉPZENE, ÉS A TÁNCBÉSZEGYESÜLET ÁLTAL PUBLIKÁLT ÚJ ÉLŐ NÉPZENESOROZATOK TÖBB RÉSE IS.

MA: Eleinte mentem velük konferálni, de mivel a Dűvővel is elég sokat játszunk, sokszor nem értem rá. De jobb is így, ők viszik a vásárra a bőrüket, nem szerencsés a partvonalról bekiabálni nekik. Szépen szervezik a saját életüket, buli előtti próbák, néha egy-egy helyettesítés, mint megoldandó feladat. Nekem erre már nem lenne energiám. Inkább a zenével szeretnék foglalkozni.

D+SZ: *Hol tart most a dolog kifutása: érik már egy újabb anyag?*

MA: Az a bizonyos asztalfiók már megint megtelt, egy új lemeznyi anyag vár megvalósításra. A téli, nyugisabb időszakban elkezdjük összepróbálni, majd játszani is őket, aztán ha úgy állnak már, nekikezdünk a felvételeknek. Szerencsére nem sürges semmi, az *Utazólevél* nyárra jött ki, még nincs széné játszva.

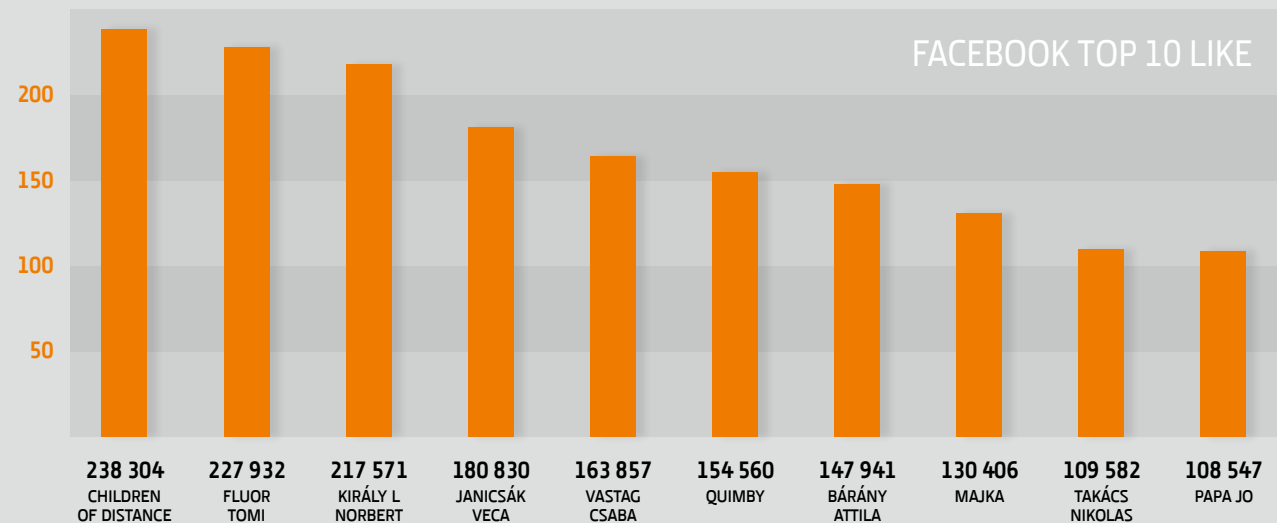
D+SZ: *A zenekaron kívül jelenleg min dolgozol?*

MA: 2013 első fele nekem a Zeneakadémiáról fog szólni, diplomakoncert, szakdolgozatírás, záróvizsgák... Aztán jön a nyár, ami mindig sok muzsikálással telik, szóval őszig nem fogok unatkozni. De remélem, hogy egy év múlva ilyenkor a MagyarVista Social Club újonnan megjelent lemezéről fogunk beszélgetni. A címét már most elárulom: *Mañana*. Lehet találgatni... ■

INTERJÚ: RÁCZ MIHÁLY, FOTÓ: DUSA GÁBOR

1 ELŐADÓK A FACEBOOKON – LIKE TOPLISTA, 2012 NOVEMBER

TOP 20

1.	CHILDREN OF DISTANCE	238 304	11.	DUKAI REGINA	103 134
2.	FLUOR TOMI	227 932	12.	WOLF KATI	94 390
3.	KIRÁLY NORBERT	217 571	13.	ÁKOS	92 527
4.	JANICSÁK VECA	180 830	14.	HŐSÖK	89 480
5.	VASTAG CSABA	163 857	15.	CSÍK ZENEKAR	87 699
6.	QUIMBY	154 560	16.	PUNNANY MASSIF	86 000
7.	BÁRÁNY ATTILA	147 941	17.	CURTIS	80 490
8.	MAJKA	130 406	18.	TANKCSAPDA	65 733
9.	TAKÁCS NIKOLAS	109 582	19.	30Y	59 460
10.	PAPA JO	108 547	20.	ÉDER KRISZTIÁN SP	57 761

LIKE: AZT MUTATJA MEG, HOGY AZ ELŐADÓ, ZENEKAR KÖZÖSSÉGI OLDALA HÁNY RAJONGÓNAK TETSZIK, HÁNYAN KÖVETIK AZT.

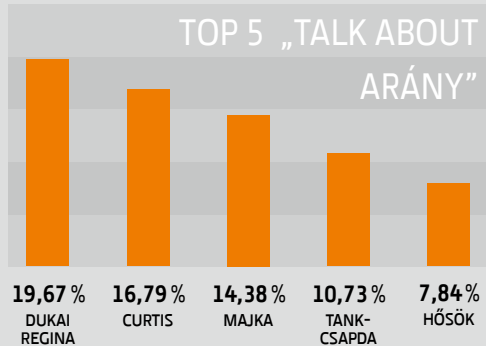
TALK ABOUT: AZ ELŐADÓ, ZENEKAR OLDALÁNAK KÖZÖSSÉGI AKTIVITÁSÁT MÉRI, A RÓLA SZÓLÓ BESZÉLGETÉSEK, MEGOSZTÁSOK, BEJELENTKEZÉSEK ÉS MÁS ADATOK ALAPJÁN.

▲ JAVÍTOTT ▼ RONTOTT ■ MARADT ★ ÚJ A LISTÁN

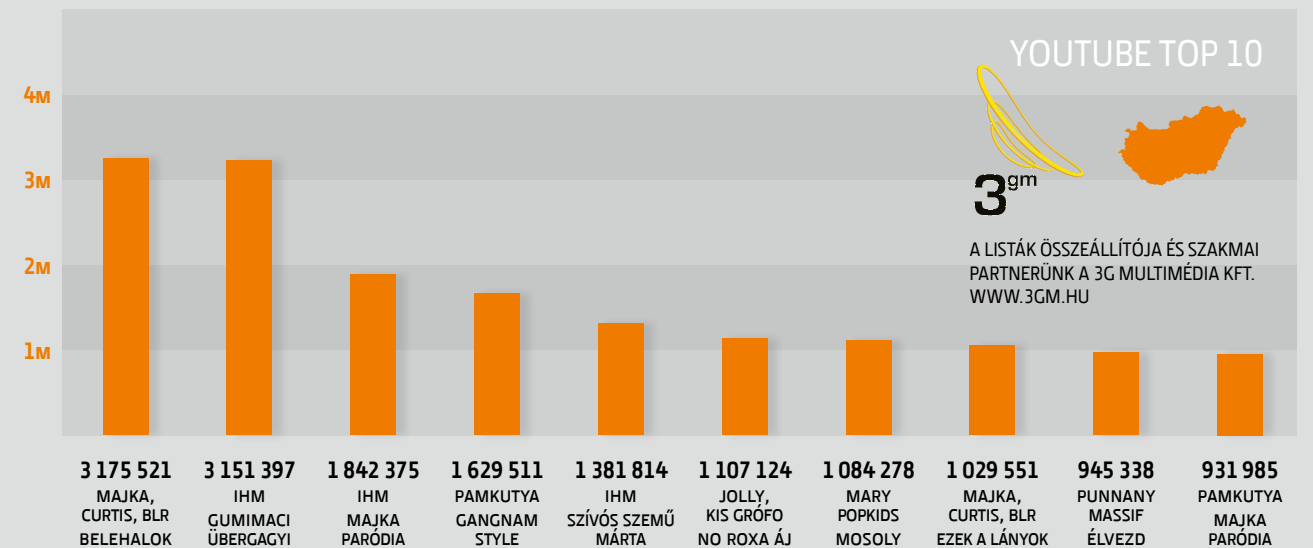
2 ELŐADÓK A FACEBOOKON – „TALK ABOUT ARÁNY” TOPLISTA

TOP 10

1.	DUKAI REGINA	19,67%
2.	CURTIS	16,79%
3.	MAJKA	14,38%
4.	TANKCSAPDA	10,73%
5.	HŐSÖK	7,84%
6.	CHILDREN OF DISTANCE	7,00%
7.	CSÍK ZENEKAR	5,09%
8.	PUNNANY MASSIF	4,93%
9.	VASTAG CSABA	4,46%
10.	ÁKOS	3,75%

3 YOUTUBE 2012 ŐSZ, MAGYAR TOPLISTA

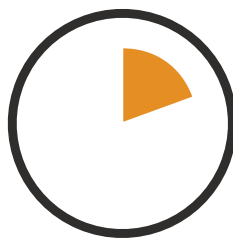
TOP 30

1.	MAJKA, CURTIS, BLR BELEHALOK	3 175 521
2.	IRIGY HÓNALJMIRIGY GUMIMACI ÜBERGAGYI	3 151 397
2.	IRIGY HÓNALJMIRIGY MAJKA BELEHALOK PARÓDIA	1 842 375
4.	PAMKUTYA GANGNAM STYLE PARÓDIA	1 629 511
5.	IRIGY HÓNALJMIRIGY SZÍVÓS SZEMŰ MÁRTA	1 381 814
6.	JOLLY & KIS GRÓFO NO ROXA AJ	1 107 124
7.	MARY POPKIDS FEAT. PUNNANY MASSIF MOSOLY	1 084 278
8.	MAJKA, CURTIS, BLR EZEK A LÁNYOK EGYRE VÉkonyABBak	1 029 551
9.	PUNNANY MASSIF ÉLVEZD	945 338
10.	PAMKUTYA MAJKA BELEHALOK PARÓDIA	931 985
11.	NÓTÁR MARY RÁZD MEG	815 781
12.	IRIGY HÓNALJMIRIGY RÚGJ CHUCK NORRIS	785 131
13.	FLUOR MIZU	688 350
14.	ALMA EGYÜTTES MA VAN A SZÜLINAPOM!	675 422
15.	MR. BUSTA UTCA HIMNUSZ	659 911
16.	OCHO MACHO JÓ NEKEM	589 017
17.	MURI ENIKŐ KÉSŐ MÁR	569 525
18.	JOLLY ÉS SUZY LOCA LOCA	542 580
19.	MR. BUSTA A TÚZBEN EDZETT FÉRFI	525 001
20.	CHILDREN OF DISTANCE SÚGD MEG	490 951
21.	HALOTT PÉNZ A FENEKED A GYENGÉM	486 542
22.	CSÍK ZENEKAR MOST MÚLIK PONTOSAN	483 516
23.	CARAMEL LÉLEKDONOR	467 962
24.	PÁKÓ SZŐKE BARNA	456 186
25.	MR.BUSTA ÉS BEAT SOHA	455 736
26.	CSICSI PIMPINKIN	431 300
27.	TAKÁCS NIKOLAS HALLELUJAH (X FAKTOR)	430 357
28.	PAMKUTYA FLO RIDA GOOD FEELING PARÓDIA	425 925
29.	NÓTÁR MARY UMAPAEO	421 967
30.	CHILDREN OF DISTANCE EMLÉKEZZ RÁM 2	409 458

A HARMADIK TOPLISTA-KIADÁSUNK MARGÓJÁRA

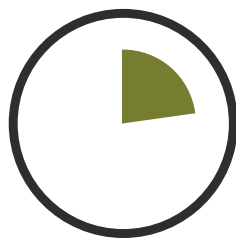
MIT MÉRTÜNK?

A magyar zenei előadók Facebook- és YouTube-toplistái nagy figyelmet generáltak, de a sok adat között néha könnyű eltévedni. Azt könnyű észrevenni, hogy Majka, Curtis és BLR sorban a harmadik videós nézettségi toplistát nyeri meg a Belehalokkal. De pontosan mit jelentenek a számok, milyen trendekre érdemes figyelni? Ezeket próbáltuk összefoglalni az alábbi ábrákkal.

TALK ABOUT

19,67%

PARÓDIA

23%

MULATÓS

13%

TÖBB FELVÉTELLEL

66%

FACEBOOK TALK ABOUT LISTA

A Facebook-követők teljes száma egyre kevesebbet jelent: ma már az számít, mennyire tudja aktivizálni a rajongóit egy-egy előadó. Úgy tűnik, ebben a mezőnyben Dukai Regina verhetetlen. Követőit minden érdekli, amit megoszt, és reagálnak is rá – a szponzorok nagy öröme. Majka és Curtis nemcsak a videók megtekintésében szerepelnek jól: a „talk about” toplistán is felérték a dobogóra.

19,67%

PARÓDIA

A YouTube a vicces videók mekkája. Hát még, ha zenés paródiáról van szó. A mostani listáról 7 videó tartozik ebbe a kategóriába, ami az előző lista 3 felvételéhez képest látványos változás. Annál érdekesebb, hogy ez a 7 top paródia mindössze két előadóhoz tartozik: az Irigy Hónaljmirigy mellett még a home videó eszközhöz használó Pamkutya a másik népszerű mókamester. A számok talán egy piaci résről árulkodnak, ahová érdemes benyomulni?

23%

MULATÓS

A top 30-as listát továbbra is a hiphop műfaj uralja, de a korábbiaknál markánsabban megjelenik rajta a mulatós műfaj, ami rádiós játszások nélkül is jelentős nézettséget élvez. Talán a Nóta TV és a Muzsika TV megjelenése is hozzájárul ehhez? Vagy csak arról van szó, hogy ez a műfaj mindig népszerű volt, és most egy-két felvétel kiugrott a tömegből?

13%

ELŐADÓK TÖBB FELVÉTELLEL

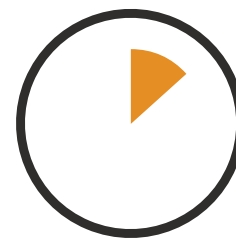
Bár az interneten korlátlan kínálatból válogathatunk, úgy tűnik, egyre erősebb az a jelenség, hogy a népszerű előadóktól több dalt is szívesen meghallgatunk. Az előző toplistán is magas (43%) volt azon dalok aránya, amelyek előadója több felvétellel is szerepel a listán, az őszi felhozatalnál már minden 3 videóból 2 ilyen. A legsikeresebb előadó az Irigy Hónaljmirigy 4 dallal, a legnagyobb előretörő pedig Mr. Busta, aki először szerepel a listán, és rögtön 3 felvétellel.

66%

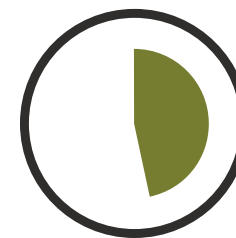
JAVÍTÁS

6

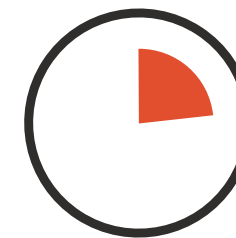
FRISS

6

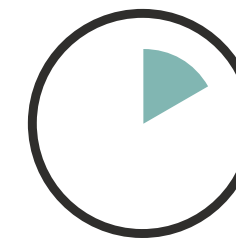
IDEI

14

TAVALYI

7

RÉGEBBI

5

FACEBOOK TOPLISTA: MAJKA 6 HELYET FÖL

A Facebook követők számát megmutató toplista meglehetősen kiegyensúlyozott képet mutat. Az első hét helyen a helyezések változatlanok, Majka viszont hat helyet javítva a nyolcadikra ugrott előre. Két új szereplőnk is van a listán, mindkettő a fiatalabbak körében népszerű hiphop előadó: Curtis, illetve a Hősök.

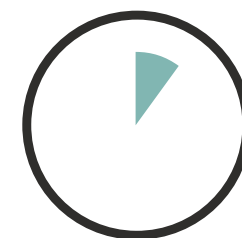
Érdeemes észrevenni, hogy ezúttal a kereskedelmi televíziós tehetségkutatók nem borították fel a listát. Bár a Voice esetében az ősz még csak a felfezető szakasz, az X Faktornál már dübörgött a médiagépezet, ennek ellenére egyetlen előadó sem ugrott a toplistára.

NO. 14 HELYRŐL A NO. 8-RA

FRISS VIDEÓK A YOUTUBE TOP 30-BAN

A YouTube legnézettebb videói közé ismét a legfrissebb videók kerültek. A Top 30 felvétel 83%-a idén vagy tavaly került fel a videomegosztó oldalra. Ebből 4 olyan új felvétel, ami 2012 őszeinek termése. Továbbra is van a „régiek” között néhány nagyon jól teljesítő szám, ilyen például az Alma zenekar szülinapos dala vagy Caramel Lélekdonorja.

FRISS: 4, IDEI: 14, TAVALYI: 7, RÉGEBBI: 5

RÁDIÓS KONV.

10%

RÁDIÓS KONVERZIÓ

Az idei Hangfoglalás emlékezetes vitája volt, amikor a hallgatóság soraiban ülő zenészek számon kérték a rádiós szerkesztőket – és különösen a közszolgálati rádiót –, miért nem játszanak többféle zenét, miért nem kínálnak nagyobb teret az új felvételeknek. Hogy rádiós játszás nélkül is nagy népszerűsége tehet szert egy-egy felvétel, azt jól mutatja, hogy a YouTube-lista top 30 dalából mindössze 3 olyan van, amely a MAHASZ Top 40 rádiós listáin is szerepelt.

10%

FACEBOOK LIKE TOPLISTA: MAGYAR ELŐADÓK HIVATALOS KÖZÖSSÉGI OLDALAI HÁNY RAJONGÓNAK TETSZENEK (PILLANATKÉP: 2012. NOVEMBER 29.) **FACEBOOK TALK ABOUT ARÁNY TOPLISTA: A LEGTÖBB KÖVETŐVEL RENDELKEZŐ 20 MAGYAR ELŐADÓ HIVATALOS KÖZÖSSÉGI OLDALÁNAK „TALK ABOUT” ARÁNYA A TELJES KÖVETŐI KÖRHÖZ VISZONYÍTVÁ. EZ A RAJONGÓK KÖZÖSSÉGI AKTIVITÁSÁT MÉRİ, AZ ADOTT ELŐADÓRÓL SZÓLÓ BESZÉLGETÉSEK, MEGOSZTÁSOK, BEJELENTKEZÉSEK (PILLANATKÉP: 2012. NOVEMBER 29.)** **YOUTUBE TOPLISTA: A MAGYAR ELŐADÓK ZENÉS VIDEÓINAK NÉZETTSÉGE 2012 SZEPTEMBERTŐL NOVEMBERIG. MINDEN VIDEÓBÓL A LEGNÉZETTEBB VERZIÓT VETTÜK FIGYELEMBE. (2012 őszi)**

A MULATÓS MŰFAJRÓL

MULATSCHAG

Még legvérmesebb kritikusai is kénytelenek belátni, hogy a mulatós hungarikum. Akárcsak a cukorbetegség, a műbőr autóstáska vagy a *Szomszédok*. Talán globálisan sem nagyon létezik más zenei irányvonal, mely ennyi magas labdát biztosítana ellentáborának. Ez azonban mit sem változtat a tényeken: a műfaj népszerűsége év(tized)ek óta töretlen, sőt növekvő tendenciát mutat.

De hogyan alakult ki eme megosztó irányzat, miben rejlik a sikerének titka, és vajon szükségszerűen kínosan kell-e éreznünk magukat miatta? Többek között ezekre a kérdésekre keresünk választ egy tősgyökeres, egy félig-meddig szakmabeli muzsikus, valamint egy hagyománytisztelő, egyben formabontó népzenei segítségével.

Mikor annak idején egy ország ámuldozott a *Dáridón*, majd verte szemöldökét a plafonba a *Fősz Mulató* láttán, még senki nem gondolta volna, hogy a szóban forgó műfajnak egyszer önálló tévécsatornát szentel valaki. A Nóta TV – mely immár az ország legnézettebb zenetévéje – ugyan nem kizárólag a mulatósra korlátozódik, ám a statisztikák szerint az ilyen tematikájú műsorok érdeklik leginkább a közönséget.

– *Korábban már voltak arra utaló jelek, hogy igenis van igény a mulatós műsorokra, ám a Nóta TV indulása előtt az ötletgazdák közül egyikünk sem gondolta volna, hogy egy hasonló tematikájú csatorna ennyire sikeres lehet.* – mondta Fái András, a szóban forgó adó producere – *A felmérések szerint a célcsoportunk 18 éves korosztálytól egészen 49-ig terjed, sőt, már a 18 év alattiak is előszeretettel néznek minket. A Jolly (az egykori Románcok duó énekese – a szerk.) által vezetett Pertu Parti magasan a legsikeresebb, legnézettebb műsorunk hétről hétre. Ez kifejezetten a mulatós, illetve a táncdalműfajra épül. Megfigyelhető, hogy a műfaj az internetezők körében is döbbenetesen népszerű. A populárisabb mulatós előadók videóit időről időre százazrek nézik meg, ugyanakkor a Nóta TV hivatalos oldala is pörög rendesen. Hogy csak egy példát mondjak: Jolly, Te vagy az életem című klipje már 1,8 milliós nézettséget produkált.*

is bemutatkozhasanak a műsorban. Paty Attila elsőként énekelt roma slágereket, Zámbo Jimmy pedig magyarnótákat. Nem mellesleg a *Dáridó*ban vált ismertté Mága Zoltán, a Nagyecsed Fekete Szemek, a Romantic, a Fiesta, illetve a műsor állandó fellépőjévé avanszált Csocsesz is.

D+SZ: A mulatós műfaj kialakulásáról megannyi, egymástól gyökeresen eltérő elmélet látott napvilágot. Ön mit tud erről?

GL: Valóban rengeteg tévedés él a köz tudatban ezzel kapcsolatban, például hogy a műfaj gyökerei a Vajdaságba nyúlnak vissza. Ebből mindössze annyi igaz, hogy a Vajdaságban anno megjelent egy lemez, melynek köszönhetően ezek a dalok széles körben is elterjedtek. Például a Sárgul már a kukoricaszár ezen már feldolgozasként szerepelt, az említett dal ugyanis már jóval korábban megíródott. A legnépszerűbb mulatós dalok zömének pontos eredete nem ismert, annyi azonban biztos, hogy némelyikük már ezelőtt 60 évvel is meg volt. Ugyanakkor az említett vajdasági kiadvány megjelenése idején már Magyarországon is működtek hagyományos mulatós zenekarok, más kérdés, hogy a hanglemezyártók prudériája miatt nem jelentethettek meg hanghordozót. Többek közt mi sem.

D+SZ: Miben látja a műfaj töretlen népszerűségét?

GL: A válasz nagyon egyszerű. Ha a hétköznapi magyar ember elmegy bulizni, nem arra van szüksége, hogy mély monda-

NÓTÁR MARY

A MULATÓS
„ALL TIME” YOUTUBE
TOP 20 LISTÁN
7 VIDEÓVAL
SZEREPEL

nivalóval átítatott, komoly hangvételű dalokat hallgasson. Sokkal inkább arra, hogy minél inkább kikapcsoljon, megfeledkezzen a gondokról. Ugyanakkor – ha az idősebb korosztályt nézzük – a mulatós dalokhoz adott esetben megannyi emlékek köthet, érzelmeket tudnak felébreszteni. Egyébként december 12-én Amerikába utazom, hogy néhány fellépés bevételével segítsen azokat a magyarokat, akiket anyagi kár ért a hurrikán pusztítása során. Fellépek többek között Manhattanben és Connecticutban, a szervezőkkel már a programot is egyeztettem. Ilyenkor ugyanis előre elküldök egy hosszú listát, hogy válasszák ki róla, mely dalokat szeretnék hallani. Akár hiszi, akár nem, a kinti magyarok választása ugyanazon dalokra esett, melyek itthon is bevált slágerek: a Kék a szeme, az Aranyos és a Hosszú fekete haj. Ezek közül pedig csak ez utóbbi tradicionális dal, a másik kettő jóval később született. A közönség tehát időről időre megtalálja magának azokat a szerzeményeket, melyekre szeret szórakozni. A többi már csak a zenekaron múlik. Nagyon sok lakodalmas formáció téves harmóniakat játszik, és innentől fogva már nem szólnak úgy ezek a dalok, ahogy azt a szórakozni vágyók megkívánják. Ha viszont ráéreznek ezekre, a közönség legközelebb is igényt tart majd rájuk.

CIRMOS KORMOS GÁBOR ÚGY TARTJA, A MULATÓS TÖKÉLETESEN ÖSSZEEGYEZTETHETŐ A MAGYAR HAGYOMÁNYOKKAL, MINT AHOGY A ROCKZENÉVEL IS. A PROGNÓZIS BASSZUSGITÁROSA SZÓLÓBAN, MULATÓS ZENÉSKÉNT IS KOMOLY KARRIERT FUTOTT BE, ÁM A VÖRÖS ISTVÁN VEZETTE ZENEKAR FELLÉPÉSEIN SEM ÁTALLOTT ELŐVEZETNI NÉHÁNY LAKODALMAS SLÁGERT.

Cirmos Kormos Gábor: A közönség kivétel nélkül nagyon jól fogadta a hasonló dalokat. Még anno a Budai Parkszínpad tízezres tömege is önfeledten bulizott a lagzis klasszikusokra. De nem mi voltunk az egyedüli rockzenekar, aki előszeretettel játszott ilyen slágereket. Az akkor még feketelistás Beatrice koncertjein a babos kendős csöves gyerekek ugyanúgy ugráltak a Schneider Fánira, mint a Nagyvárosi farkasra. A mulatós ilyen fokú népszerűsége szerintem annak köszönhető, hogy dúdolható, könnyen befogadható, ugyanakkor van benne egy adag jellegzetesen magyar életérzés. Akik nem szeretik ezt a műfajt, még azok is beismerik, hogy borozás és szalonnasütés mellé sokkal inkább illenek a mulatós dalok, mint például a rap. ▶

A KERESKEDELMI TELEVÍZIÓZÁS TÖRTÉNETÉBEN ELSŐKÉNT GALAMBOS LAJOS FEJÉBEN FOGALMAZÓDOTT MEG, HOGY EGY KOMPLETT TÉVÉMŰSORT KÉSZÍTSÉN A MULATÓS RAJONGÓINK: AZ 1998-BAN ÚTJÁRA INDULÓ DÁRIDÓ HÉTRŐL HÉTRE MILLIÓKAT SZEGEZETT A KÉPERNYŐ ELÉ. AZ ORSZÁG LAGZI LAJCSIIJA ZENÉSKÉNT SEM TETT MÁST, MINT HOGY MESSZEMENŐKIG SZEM ELŐTT TARTOTTA A KÖZÖNSÉG IGÉNYEIT.

Galambo Lajos: Annak idején elsődleges célul tűztem ki, hogy maximálisan kiszolgáljam a közönséget, és nyilvánvalóan tűnt számomra, hogy melyek azok a dalok, melyekkel könnyű lesz sikereket elérni. Ilyen volt a Majd ha nekem sok pénzem lesz, a Van nekem egy csikos gatyám vagy az Eladó a menyasszony. Pontosan tudtuk, hogy mi kell a hallgatóságnak, mi pedig nem akartunk ettől gyökeresen eltérő dolgokat csinálni.

D+SZ: A Dáridó hasonló megfontolásból indult el annak idején?

GL: Mondhatni igen. Illetve nem titkolt célom volt, hogy ismert sztárok más oldalukról

▶ **D+SZ: Rockzenészként mi vitte rá, hogy mulatóst játsszon?**

CKG: Már gyermekkoromban megismerkedtem a mulatóssal, ugyanis a szüleim engem is vittek lakodalomba. Később zenészként mindenféle irányvonalra nyitott voltam: játszottam beatzenét, volt, hogy beugrottam countryzenekarba, ugyanakkor esküvőkön is játszottunk. Egy percig sem éreztem, hogy szégyellnem kellene a mulatós műfajt. Miért is kéne? Az egész a népzében gyökerezik. Ha Amerikában nem tartják cikinak a countryt, akkor Magyarországon miért kellene szégyenkezni a Lakodalom van a mi utcánkban-kaliberű szerzemények miatt? Megjegyzem, csak egy sznob réteg érzi így.

A PROGRESSZÍV FOLK-ROCKBAN UTAZÓ NAPRA ZENEKAR VEZETŐJE, BOTH MIKLÓS ÚGY VÉLI: A MULATÓSNAK UGYAN VAN NÉMI KÖZE A NÉPZENÉHEZ, DE A KÉT MŰFAJT HIBA LENNE ÖSSZEMOSNI. A FRONTEMBER KÖZÉPISKOLÁS ÉVEI ÓTA ALAPOSAN BELEÁSTA MAGÁT A TRADICIONÁLIS FOLK VILÁGÁBA.

Both Miklós: Gimnazistaként leginkább Bartók zenéjéért rajongtam, majd idővel az ő kedvenceit is elkezdtem feltérképezni. Így került a képbe többek között Liszt Ferenc, Richard Strauss, Debussy, majd a népzene is. Ez utóbbival úgy kezdtem el megismerkedni, hogy bementem a boltba, és vettem egy Muzsikás-lemezt. Előzőleg ugyanis teljesen laikus voltam népzene terén. Mindenesetre ez egy fantasztikus találkozás volt számomra. Olyannyira, hogy később már Erdélybe is lejártam, találkoztam autentikus zenészekkel, és magam is hegedülni kezdtem.

D+SZ: Míg egyesek szerint a mulatós nyugodt szívvel emlegethető a népzenei kultúra részeként, addig mások a hasonló kijelentéseket szentségtörésnek tartják. Te hogyan vélekedsz erről?

BM: Erre nem könnyű válaszolni. A mulatósoknak valóban több köze van a magyar népzenehez, mint az amerikai gospelhez, legalábbis gondolkodásmódját és dallamvilágát tekintve mindenképpen. Azt tudnunk kell, hogy Bartók például ki nem állhatta a magyarnótát. Valószínűleg elsősorban azért, mert a korabeli szórakoztatóipart ez az egyetlen irányzat fedte le. Ő személy szerint óriási határvonalat húzott a városi népzene – azaz a magyarnóta – és a tradicionális falusi népzene között. Joggal, ugyanis ez utóbbiak között is hatalmas differenciák fedezhetők fel. Teljesen más egy mezősegi, egy kalotaszegi és mondjuk egy felvidéki zene. Ez is pontosan olyan, mint egy tudományág: az ember minél jobban beleássa magát, annál nagyobb különbségeket tud tenni fogalmak és irányzatok között.

D+SZ: Mit tapasztalsz, a mulatóshoz képest mennyire felkoppott a jóval mélyebb gyökerekkel és tartalommal bíró magyar népzene?

BM: Nagyon is! Ha az ember elmegy egy táncszínházba, szembesülhet vele, hogy a Papp László Sportaréna teljesen tele van. Érdekes, hogy a népzene sok ember fejében mennyire underground műfajként él, holott – korosztálytól függetlenül – óriási az érdeklődés iránta. ■

KIRSCH ANDRÁS

AMENNYIRE NÉPSZERŰ,

AHÁNY BARKÁCS VAGY PROFI MÓDON ÖSSZERAKOTT WEBSZÁJT TALÁLHATÓ, ANNYIRA KEVESEN FOGLALKOZNAK KÜLSŐ SZEMMEL A MULATÓS ZENÉVEL. SOKSZOR LENÉZETT, SOKAK ÁLTAL ZENÉI ÉRTÉKET NEM HORDOZÓ MŰFAJ, MÁR AMENNYIBEN MŰFAJNAK NEVEZHETŐ, HISZEN MEGLEHETŐSEN EKLEKTIKUS MIND ZENÉI, MIND ELŐADÓI OLDALRÓL. A MAGYARNÓTA A NYOLCVANAS ÉVEK KÖZEPÉIG PAVLOVI REFLEXKÉNT A VÁSÁRNAPI EBÉDET IS JELENTETTE, TEVÉKENYEN OTT ÉLT MINDENNAPJAINKBAN KOVÁCS APOLLÓNIASTUL, BANGÓ MARGITOSTUL, SÓT BESSENEI FERENCSTUL, AMIT AZTÁN EGY CSENDES KAZETTAFORRADALOM, ÚJ IDŐK SZINTEZIZÁTORAI ÉS ELŐADÓI SZÉP LASSAN KISZORÍTOTTAK. A MULATÓS EGY PLEBEJUS ÉS IGEN DEMOKRATIKUS CSIRICSÁRÉ MŰFAJ, AHO NEM FELTÉTLENŰL A TEHETSÉG DOMINÁL, ITT EGYARÁNT LEHET SZTÁR VOLT OPERETTÉNEKES, POPZENÉSZ, RENDŐR, MASSZŐR, BOKSZOLÓ, MŰSORVEZETŐ, A MAGAS CÉT KIÉNEKLŐ FÉRFI ÉS A FAHANGÚ KISLÁNY, JÁTSZIK VIRTUÓZ ÉS EGY UJJAL PÖTYÖGŐ, ÁTEMEL MAGYARNÓTÁT, CIGÁNYZENÉT, TECHNÓT, SÓT AKÁR DUBSTEPET ÉS SRAMLIT EGYSZERRE – BÁRMIT, AMIRE BULIZNI LEHET.

MULATÓS YOUTUBE „ALL TIME” TOP 20

1. NÓTÁR MARY: RÁZD MEG	5 970 192
2. CSABY & MARY: NYUGTALAN ÉRZÉS	4 136 728
3. JOLLY ÉS SUZY: LOCA LOCA (OFFICIAL VIDEO)	3 908 678
4. NÓTÁR MARY: PIROS SZÍNŰ RUHA	2 800 410
5. NÓTÁR MARY: ITT A PIROS...	2 629 002
6. NÓTÁR MARY: VÁRTALAK	1 887 042
7. MC HAWER & TEKKNŐ: A BÖRTÖN ABLAKÁBA	1 817 269
8. JOLLY & KIS GRÓFO: NO ROXA AJ (OFFICIAL VIDEO HD)	1 740 745
9. KIS GRÓFO ÉS JOLLY: NO ROXA AJ / NOROC SE(A) AI [HD]	1 286 942
10. JOLLY ÉS A ROMÁNCOK: SZEMEMBŐL KÖNNYCEPP CSORDUL	1 275 697
11. NÓTÁR MARY MIX	1 259 273
12. POSTÁS JÓZSI	1 195 329
13. DUPLA KÁVÉ: A FÜREDI ANNA-BÁLON	1 151 408
14. NOTAR MARY: BÁNAT	1 149 191
15. MULATÓS ZENÉK	1 098 670
16. NÓTÁR MARY: UMAPAEO	1 051 317
17. MC HAWER & TEKKNŐ: LAKODALOM VAN A MI UTCÁNKBA	964 988
18. MC HAWER ÉS TEKKNŐ: UTCÁRA NYÍLIK A KOCSMA AJTÓ	951 743
19. ROMÁNCOK: KISLÁNY NE...	917 696
20. SZABRINA: NEM TUDOM HOGY MIT TEGYEK	808 813

ÚJ TERMÉKEK, KARÁCSONYI AKCIÓK!

RockBass
by Warwick®

Warwick RockBass Streamer Standard 4 húros **99 000 Ft**

- Warwick hangolókulcsok • Just-A-Nut III nyereg
- Warwick két részes húrláb • Laminált nyak

DECEMBERBEN MINDEN WARWICK ROCKBASS MELLÉ AJÁNDÉK WARWICK ROCKBAG BASIC LINE TOKOT ADUNK!

MORLEY®

Megérkezett a Morley!

Újabb kiváló márkával bővült márkaképviselői termékínálatunk.

Morley Classic Wah **29 000 Ft**

MINDEN MORLEY PEDÁLHOZ 6 DARABOS WARWICK ROCKCABLE SZÍNES PATCHKÁBEL CSOMAGOT KAPSZ AJÁNDÉKBA!

WWW.ROCKFORTH.HU, WWW.GITARPIAC.HU

ROCK-FORTH KFT. H-1092 BUDAPEST, BAKÁTS TÉR 1/B. +36-1-225-05-28, +36-30-977-41-08

FRISS HÍREK, TESZTEK MINDEN HÉTEN! WWW.ROCKFORTH.HU/BLOG

HORVÁTH BALÁZS, ZENESZERZŐ

AZ A FAJTA DALLAMOS- SÁG, AMIT KERESNEK, MÁR NEM LÉTEZIK

Amíg nem játszunk itthon külföldi szerzőket, minket sem fognak meghívni – sommázza a hazai komponisták határon túli ismertségével kapcsolatos véleményét Horváth Balázs zeneszerző, aki ugyanakkor a rendszerváltás után megcsappant állami támogatás hiányát kreativitásra ösztönző dolognak tartja. Létezik-e még a „magyar karakter”? Hisz-e a műfajok keveredésében? Mit tesz, ha szeretné megzavarni a közönség figyelmét? *Lendülj túl Bartókon!* című, fiatal magyar zeneszerzőket bemutató interjúsorozatunk harmadik részében az Erkel Ferenc-díjas komponistával *Double Cadence avec deux Doubles* című kettősversenyének bemutatója után ültünk le beszélgetni.

D+SZ: Egy kortárs zeneszerző manapság más utat jár be a pályája során, mint néhány évtizeddel ezelőtt?

Horváth Balázs: Nálunk a múlt rendszerben olyan mértékben támogatta az állam a szerzőket, hogy bőven voltak megrendeléseik a hagyományos ösvényeken keresztül is. Én ugyan szerencsés helyzetben vagyok, mert van egy tanári állásom, és aránylag sok darabomat eljátszották már, sok kortársamnak viszont nincs meg ez a lehetősége. Ennek következtében más területeken is meg kell méretetniük magukat: filmzenéket írnak, színházi darabokban működnek közre, más műfajokból érkező zenészekkel dolgoznak együtt. Ezt rendkívül termékeny dolognak tartom, mert ezáltal sokkal nagyobb területet képesek átlátni. A biztonsági háló hiánya tehát nagyobb kreativitást tesz lehetővé.

D+SZ: Pár éve azt mondtad, ma már aligha beszélhetünk olyan markáns irányzatokról a kortárs zenében, mint néhány évtizeddel ezelőtt. Szerinted ennek mi az oka?

HB: Ez a kérdés akkor merült fel, amikor az Ensemble InterContemporain együttes tagjai a 2009-es budapesti kurzusukon csatlódottságuknak adtak hangot: az ott szereplő fiatal magyar zeneszerzők darabjai számukra nem tudtak felmutatni egy olyan, sajátosan magyar hangzásvilágot, amelyre Ligeti, Kurtág és Eötvös műveinek ismeretében számítottak volna. Ez a „magyar karakter” ráadásul egy idegen számára nyilvánvalóbb lehet, mint számunkra. Én például ritkán fedezek fel ilyet a művekben. Egészséges

dolog, ha egy szerzőnek egyedi a hangja, de ez nem mindig volt így Európában sem: a gregorián zenében a szerzői individuum másodlagos tényező volt a zene egysége mögött. Másfelől viszont egyre több szerző végzi külföldön a tanulmányait, és a nemzetközivé vált tanári gárda miatt a hallgatókat egy intézményen belül is számos nemzeti kultúra hatása érheti. Manapság minden átjárhatóvá és hálószerűvé vált, egy zeneszerző műveiben a nemzeti jelleg már korántsem dominál olyan mértékben, mint régebben.

D+SZ: Egy magyar zeneszerző hogyan válhat ismertté külföldön?

HB: Az számít az első fontos mérföldkőnek, ha egy szerző ugyanattól a fesztiváltól vagy együttestől másodsorra is meghívást kap. Nekem úgy sikerült több

HORVÁTH
BALÁZSEGÉSZSÉGES
DOLOG, HA EGY
SZERZŐNEK
EGYEDI
A HANGJA

► helyen megjelennem, hogy részt vettem kurzusokon, majd az ott megismert karmesterekől érkeztek a felkérések, hogy elvezényelnék a darabjaimat, illetve beküldtem a műveimet pályázatokra, és később is eljátszották őket. A hazai koncertkínálatot elnézve a kortárs zene mennyiségére nem panaszkodhatunk, mert az előadások öt-tíz százaléka új zene, aminek azonban töredékét képviselik a külföldi kortárs szerzők művei, és ez már komoly probléma. Amíg nem játszanak itthon Lachenmannt, Unsuk Chint vagy Michael Jarrellt, hiú ábránd arról álmodozni, hogy a mi szerzőinket el fogják hívni külföldre, mert ez a dolog oda-vissza alapon működik.

D+SZ: A karmesteri pályához fűződő terveid megvannak még?

HB: Ez érdekes kérdés, mert amikor vezénylek, saját és mások véleménye szerint sem klasszikus értelemben vett karmesterként, hanem zeneszerzőként állok a zenészek elé. A karmesterek általában nagyvonalúbbak nálam: nem mennek bele részletekbe, de nagyobb távlatokat látnak át. Nekem másra nyitott a fülem, a részleteknek sokkal több figyelmet szentelek, bár lehet, hogy ez végül egy alaposabb, ámde kevésbé átfogó eredményhez vezet. Elsősorban a saját műveim előadásában érzem otthon magamat. Valószínűleg rejlik bennem egy erős irányító késztetés, azaz szeretem meghatározni a végeredményt, miközben az együttesünk, a THReNSeMBle ennél jóval demokratikusabb: sokkal több a vita és a kommunikáció köztünk arról, hogy mi történjen. Sokszor arra kérnek a többiek, hogy vezénylés nélkül szeretnének valamit kipróbálni, vagy épp fordítva: azt szeretnék, hogy többet mutassak, ne hagyjam őket annyira magukra. Ebben állandó kommunikáció folyik közöttünk, mert kevesen vagyunk, és elég jól ismerjük egymást.

D+SZ: Egy veled készült interjúban olvastam, hogy szerinted az utóbbi száz évben már nem a dallam áll a zene középpontjában. Nem lehetséges, hogy éppen ez az, amit a közönség jó része hiányol a kortárs zenéből?

HB: Ha körülnézünk, hogy milyen zene szokott szólni egy áruházban, egy rockkoncerten, vagy a most megjelent lemezeken, akkor szerintem elég hamar kiderül, hogy az a fajta dallamosság, amit a klasszikus komolyzenét hallgatók keresnek, már nem létezik, de a legtöbb tradicionális népzeneben és a popzeneben sem lelhető fel. Szerintem a közönség a későromantikus dallamokra vágyik, amelyekkel semmi gond nincs, mert zseniálisak és gyönyörűek, de valahogy mégis úgy fejlődött az európai zene, hogy a ritmus és a lüktetés az, ami a XX. század elejétől kezdve előtérbe került. Az utóbbi pár évtizedben pedig a hangszín nyitott új dimenziókat, amit főként az elektronikus zene vívmányának tartok. Én például azt a szimfonikus zenét élvezem leginkább – és én is ilyet próbálok komponálni –, amelyről az absztrakt hangszínösszetevői révén nem lehet megállapítani, hogy milyen hangszerek szólaltatják meg.

D+SZ: Szemmel láthatóan örülsz a fejleményeknek.

HB: Nagyon boldog vagyok ebben a helyzetben, mármint ami a zene mai lehetőségeit illeti. Annak még inkább örülök, hogy a műfajok között ismét kialakulhatnak átmenetek, azonban a stílusok teljes összekeverését nem tartom működőképesnek.

D+SZ: Szerinted hogyan érdemes vegyíteni őket?

HB: Néhány éve kifejezetten foglalkoztat, hogyan lehet a műfajokat olyan módon társítani, hogy csupán néhány paraméterüket veszem át, és illesztem a zenémbe. Ta-

pasztalataim alapján úgy látom, hogy ilyen módon tud két különböző stílus egészségesen találkozni. Engem például a heavy metalból csak a hangszín zajossága, durvasága érdekel, de a monoton, négy negyedes ütemet már megbolygatom, azaz csak bizonyos részeit szeretném összerakni a komolyzenével. A *Mérföldekre* című darabomban például a dzsesszből a zenész viselkedését, vagy a műfaj néhány jellegzetes motívumát kellett a klasszikus képzettségű játékosnak átvennie.

D+SZ: Ezzel gyakorlatilag el is jutottunk a hangszeres színházhoz, ami szintén foglalkoztat téged. Pontosan miről van szó ebben a műfajban?

HB: A hangszeres színházban nem színeszek játszanak, hanem zenészek színészkednek, pontosabban a viselkedésük, a színpadi jelenlétük legalább olyan fontos része egy kompozíciónak, mint a zenei tartalom. A mai koncertéletben a szimfonikus zenekarok úgy mennek be a színpadra, hogy nem törődnek a közönséggel, beszélgetnek, hangolnak, egy rockzenekar közönsége számára viszont az együttes színpadra lépése a koncert első tetőpontja. Ez a teátrális mozzanat a show tudatos eleme. A komolyzenében ilyen ritkán fordul elő: jobb esetben akkor kezdődik el a koncert, amikor a karmester belép, de legtöbbször csak akkor, amikor az első hang megszólal, és ez szerintem nem túl izgalmas. A teátrális képességeket el kell tanulnunk a rockzenészeketől és a színészeketől. A *Borrowed Ideas*ban például szándékosan eltúloztam a komolyzenei koncertek ezen hiányosságát, ugyanis nem egyértelmű, hol kezdődik a mű. A zenekar hangol, a közönség is beszélget még a nézőtérén, majd egyszer csak azon kapjuk magunkat, hogy elkezdődött a darab. Vannak persze ennél sokkal szélsőségesebb szerzeményeim is, amikor a zenész konkrét utasítást kap, hogy álljon föl és vegyen föl egy bizonyos viselkedést.

D+SZ: Mit gondolsz, a fontos történelmi eseményekkel párhuzamosan most is létrejönnek olyan művészeti irányzatok, amelyek jól jellemeznek egy korszakot?

HB: Talán túlságosan is nyilvánvaló az analógia, hogy épp a világegés után terjedt el a szerializmus, mert a háború után felnőtt európai zeneszerzők olyan társadalmi helyzetbe csöppentek bele, amikor egy új világot kellett felépíteni. Szerintem annak a hatása, hogy több esélyünk van demokráciában élni, mint évtizedekkel ez előtt, vitathatatlanul megjelenik a művészetekben, de mostanában elsősorban a technikai találmányok – különösen az internet, és az információs forradalom többi vívmánya – hatnak a legerőteljesebben a zenére. A repülőgépek elterjedése előtt például se sztárkarmesterek, se hetek alatt lebonyolított világ körüli turnék nem léteztek.

D+SZ: Korábban teljesen leköttött a szeriális komponálás, azaz a permutációkon és sorozatokon alapuló zeneszerzői technika. Mit gondolsz, nem idejétmúlt módszer ez?

NB: Még most is leköt, legfeljebb összekapcsolom más dolgokkal. Az teljesen mindegy, hogy matematikai módszerek alapján hozok létre egy konstrukciót, vagy az érzeteimre hagyatkozom, mert ha az utóbbi módon született műveket analizálni kezdeném, a számarányokat ugyanúgy megtalálnám bennük. A zenei információt minden esetben vissza lehet vezetni számokra, az európai műzenének az ötszáz évvel ezelőtti proporciós kánonok óta elengedhetetlen részei a konstruktivista technikák. A XX. századi szerialista irányzatok ennek a törekvésnek csupán egy – bár kétségkívül igen letisztult – szeletét képviselik. A zenében mind a mai napig az absztrakt idő kezelése a legfontosabb, ezért a zeneszerzésből nem lehet kihagyni a számokat.

D+SZ: A könnyűzenétől kezdve a természeti jelenségekig elég sok dolog inspirál téged. Mi alapján válik valami a művészeted szerves részévé?

HB: A képzőművészeti és építészeti alkotásokban általában a struktúra szokott megfogni, és megpróbálok picit lenyomozni, hogy milyen formai arány vagy alakzat rejlik mögöttük. Máskor a hangzás, ritmika jelent inspirációs forrást, vagy a színpadi jelenlét, és gyakran azok a felületi jelenségek, amelyekről sokszor nem is szoktunk beszélni a zene kapcsán.

„A mai koncertéletben a szimfonikus zenekarok úgy mennek be a színpadra, hogy nem törődnek a közönséggel, beszélgetnek, hangolnak, egy rockzenekar közönsége számára viszont az együttes színpadra lépése a koncert első tetőpontja.”

D+SZ: Nagyon érdekesnek tartom a térbeli kompozíciódat, ahol a szólisták teljesen szokatlan helyeken – többek között a nézőtér mögött – bukkannak fel, mint például a Double Cadence avec deux Doubles című, két brácsára és zenekarra írt darabodban. Lehetséges arra számítani, hogy egy ilyen művet több helyen is elő fognak adni, miközben egy átlagos koncertteremben a közönség és a zenekar egymáshoz képesti elhelyezkedésén nem nagyon lehet változtatni?

HB: Ez a probléma korábban különösképpen érdekelt, a doktori dolgozatomat is ebből a témából írtam. Maga az elgondolás nem újkeletű, mert a XVI. századtól kezdve, Gabrieli óta létezik, aki az együttesek térbeli elhelyezésével is foglalkozott Velencében. Ez egy megkerülhetetlen kérdés: bármilyen zenére gondolunk, jelen van benne egyfajta térbeli specifikum, amit újból fel kell építenünk, ha a művet egy másik helyszínen adjuk elő. Mindezek ellenére nem szoktunk különösebb figyelmet szentelni ennek a kérdésnek: ha egy darabot egy koncertteremből átviszünk egy templomba, akkor gond nélkül megváltoztatjuk a hangszerek elhelyezkedését és a darab tempóját. Manapság már egyre több szerző rögzíti pontosan a partitúrában, hova kíván elhelyezni egyes hangszercsoportokat. És ha fontos szempont, hogy másutt is eljátszák a művet, akkor érdemes már a komponálás során meghatározni annak a kereteit, hogy a szólista hol foglalhat helyet a zenekarhoz képest.

D+SZ: Hogyan lehet elterelni a hallgató figyelmét arról, hogy ne csupán egy viszonylag szűk térszeletből, azaz az előtte elhelyezkedő színpadról várja a megszólaló zenét?

HB: A tudatunk furcsán működik: azt akarjuk hallani, amit látunk, és az ösztöneink akár fölül is írhatják a hallásunkat. Én például – tudomásul véve, hogy általában előre fókuszálunk – akkor szoktam hátul álló hangszerest alkalmazni, ha fontos szempont, hogy ne szemből jöjjön a hang. Hátulról szűrtebben, halkabban hallunk, ami más élményt ad. Nekem egy esetben sikerült elérnem, hogy ilyenkor ne nézzen hátra a közönség: a *hhAb* című kórusművem premierjén húsz fiatal lány állt a színpadon, akiknek a látványa annyira lekötötte a nézőket, hogy mit sem sejtettek az erkélyen helyet foglaló másik tíz énekesről. Hirtelen nem is volt egyértelmű a közönség számára, honnan szó- ►

**HORVÁTH
BALÁZS**

**BACHOT
MEGLESNÉM
EGYSZER
KÖZELRŐL,
DE NEM MERNÉK
HOZZÁ SZÓLNI**

lalt meg a hangjuk, csak egy idő után kezdték el keresgélni őket. Én megpróbálom ezt a jelenséget teljes mértékben kihasználni. Az Ensemble Modern számára íródott *Assemblage* című művemben van egy zenész, aki kis ütőhangszereken játszik, és úgy máskál körbe-körbe a nézők körül, mintha rácsálnivalót árulna a cirkuszban. Őt többek között azért írtam bele a darabba, mert szerettem volna elvonnai a közönség figyelmét a színpadi akcióról, „gátolni” akartam őket a zenehallgatásban.

D+SZ: Jelenleg miken dolgozol?

HB: Az egyik folyamatban lévő munkám különösen jópofa: zenélő fűrészre írok szólódarabot. Egy japán zenész keresett meg többünket ezzel a kéréssel. A zenélő fűrész egy vonóval szólaltatják meg, miközben a hangszert hajlítgatják. Az alapötleteket papírra vettem, már csak ki kell dolgoznom, hogy előadható legyen a darab. Másrészt meghirdettek egy posztdoktori pályázatot a Zeneakadémián, amely egy darab elkészítésére, valamint a mű létrejöttét dokumentáló tanulmány megírására szól, és ezzel is elkezdtem már foglalkozni. Ezt a művet beatbox szólistára és kamaragyüttesre írom, ami ismét az egymást érintő műfajokkal kapcsolatos kérdéseket veti föl.

D+SZ: Van hobbid?

HB: Imádom síelni, és amikor hat éve megtanultam, ezzel álmodtam napokig. Nagyon szeretem a pingpongot is, és bármi jöhet, ami társasjáték.

D+SZ: Kik azok a már elhunyt zeneszerzők, akikkel szívesen beszélgetnél, ha lenne rá lehetőség?

HB: Menjünk visszafelé: Gérard Grisey francia zeneszerzővel, akinek a spektrális műveit nagyon szeretem. Ligetivel biztosan,

és Mahlerrel is muszáj lenne beszélgetnem. A régebbiek közül Gabrielivel és Tallisszal. Bachot meglesném egyszer közelről, de nem mernék hozzá szólni. Mahlerrel kapcsolatban az izgat, vajon hogyan dolgozhatott a zenekarral? Számomra ő az első olyan komponista, aki nem hangszerekre, hanem hangszínekre írt zenekari műveket, és kíváncsi lennék, a hangszerezés mennyiben volt konstruktív vagy inspiratív folyamat nála.

D+SZ: Mi az a három kedvenc műalkotás, amit magaddal vinnél egy lakatlan hegyre?

HB: A síléc nálam lenne, az biztos. *(nevet)* Viszont háromnál jóval több művet vinnék, ráadásul nálam a lista sokszor változik. Azokat a zeneszerzőket választanám, akikkel találkozni is szeretnék, rajtuk kívül Miles Davis 1961-es Carnegie Hall-beli élő felvételét, és magyar dzsesszzenészeket. Elektronikus popzenéket is bepakolnék: a Squarepusher és Aphex Twin is nagyon inspirálnak.

D+SZ: Hogyan töltenél el legszívesebben huszonnégy órát?

HB: Az ideális nap jól sikerült komponálással kezdődne: leülnék reggel fél nyolckor, és azzal az érzéssel állnék föl délben, hogy nagyon jól haladtam. Utána jöhetne egy kis főzés és kertészkedés a feleségemmel, majd délután fölmennék a hegyekbe síelni, végül közös esti program, film vagy olvasás otthon. Intenzív nap lenne! ■

INTERJÚ: NÉMETH MARCELL, FOTÓ: NAGYILLÉS SZILÁRD

MÉLYCSARNOK
KUNSTHALLE | BUDAPEST

BANKSY

2012.
12. 08.
2013.
01. 20.

filmvetítés és
programsorozat

KIJÁRAT AZ AJÁNDÉKBOLTOM

Paranoid
PICTURES

BEST PICTURE
of leaves on a trailer

CANNES
is a nice place to visit

Támogatók: NEMZETI BIZTOSÁG, Nemzeti Kulturális Alap, DIEGO, MŰCSARNOK KLUB

Médiatámogató: [origo] index

H-1146 Budapest, Dózsa György út 37.
www.mucarsnok.hu - www.kunsthalle.hu
Nyitva: kedd - vasárnap 10.00-18.00, csütörtök 12.00-20.00

**Idén is
Majdnem
Híres
Rocksuli**

HOL HASZNOS?
zenekari menedzsment,
koncertszervezés,
rendezvényszervezés,
popújságírás,
fesztiválszervezés, koncerthelyek,
lemezkiadók, zenetévők

Az első akkreditált könnyűzenei menedzserképzés Magyarországon!

**Kerülj beljebb a popszakmába,
jelentkezz a negyedik évfolyamunkba január 10-ig!**
Jelentkezés: info@mhrs.hu

HOGY JUT EL A PÉNZ EGY TÁVOLI ORSZÁG SZERZŐJÉHEZ?

JOGDÍJ GANGNAM MÓDRA

A K-pop, azaz koreai popzene 2012 őszén letarolta a világot, egy furcsa fazonnak, PSY-nek köszönhetően. Ő az a fickó, aki a világ talán legidétlenebb tánclépését, egy lovaglást utánzó mozgást tett videoklipjébe, és ezzel világszerte trendivé. Száma, a Gangnam Style egyébként éppen a koreai pop világot parodizálja ki, de mivel a világ legnagyobb része nem ismeri ezt a világot, és nem érti a szöveget, ez nem is számít. A lényeg az a – ma – több mint 850 millió megtekintés, amellyel ez a dal a világ legnézettebb internetes videója, és ezt nem kell magyarázni.

JOGDÍJAK

Minden „számnak” – azaz jogilag pontosan: zenés hangfelvételenek – három fontos szereplője van. A szerzők, az előadók és a hangfelvétel előállítója.

Mint ismert, a zeneszerzői-szövegírói jogok külön úton érvényesülnek, az a jogkezelői hálózat szedi be és juttatja el a jogdíjakat a jogosultaknak, amelynek magyar tagja az Artisjus. Ennek a nemzetközi hálózatnak az egyik alapszabálya, hogy minden nemzeti jogkezelő azonos feltételekkel kezeli a saját tagjainak jogait, és a rábízott külföldi jogokat.

Ez a mi esetünkben azt jelenti, hogy a Gangnam Style egy magyar elhangzása, egy kiadott példánya vagy egy letöltése pontosan ugyanannyit ér, mint egy azonos hosszúságú magyar dalé.

SZERZŐK

a műnek két szerzője van, Park Jai Sang és Yoo Keon Hyung, szerzőségük aránya 75%-25% – az első takarja magát PSY-t. Ő egyébként Amerikában tanult – könnyűzenét is, ráadásul a világ egyik legnevesebb intézményében, a Berklee College of Musicban.

JOGKEZELŐ

Ha a dalok legnagyobb, kereshető nemzetközi adatbázisát, az ISWC-Net-et megnézzük, abban a Gangnam Style az óriási siker ellenére nem található meg. Ez azt jelenti, hogy ezt az egyedi azonosítót – amit sokan a könyveknél már ismert ISBN kódhoz hasonlítanak – nem osztották ki még a dalnak. Mint ismert, Magyarországon minden Artisjushoz bejelentett mű automatikusan kap ilyen azonosítót; a Gangnam Style esetében a hiány oka az, hogy bár 69 országban van ISWC kód kiosztó ügynökség, Dél-Korea nincs ezek között.

Mindkét szerző egyébként a helyi jogkezelő társaság, a KOMCA tagja, ez a jogkezelő képviseli jogait az egész világra. Ez azt jelenti, hogy a világ bármely jogkezelőjénél keletkezett, a szerzőknek járó összegeket a KOMCA útján lehet kifizetni.

PUBLISHER

A szerzői jogdíjak egy részének mégis más az útja. A két szerző ugyanis szerződést kötött egy-egy zeneműkiadóval (music publisherrel): egyikük a Sony/ATV Korea, másikuk a Universal Music Publishing Korea céggel. (Persze mindkét cég székhelye Szöul elegáns Gangnam negyedében található...)

Az ilyen zeneműkiadói szerződések egyik fontos eleme éppen a nemzetközi jogdíjak beszedéséről szól. A publisher a jogkezelőtől járó jogdíj egy részére közvetlenül jogosult, és hogy ebből a részből a szerzőknek visszajuttat-e és mekkora részt, azt a közöttük lévő szerződés dönti el.

A zeneműkiadói hálózat úgy működik, hogy a Föld minden országában alkiaadó (sub-publisher) képviseli az eredeti zeneműkiadót, hogy a helyi ügyeket a lehető leggyorsabban tudják intézni. A dalban érintett mindkét publishernek van ilyen helyi képviselője, az egyik az EMB Zeneműkiadó, a másik pedig a Schbert Music Publishing. Érdekes megjegyezni, hogy éppen e dal miatt kellett utánajárniuk, hogy a koreai zeneműkiadó repertoárja tekintetében valóban van-e Magyarországra képviseleti joguk.

Az világszerte eltérő, hogy a teljes jogdíj mekkora részét kaphatja így meg a zeneműkiadó. Az angolszász világban elterjedt, hogy a mechanikai jogdíjak 100%-át is beszedheti („kollektálhatja”) a publisher, míg az egyéb jogdíjaknál legfeljebb 50%-ot. Ezzel szemben a kontinentális Európában egyik típusú jogdíjból sem kaphat 50%-nál többet a zeneműkiadó. A Távol-Kelet ebből a szempontból (is?) az angolszász világhoz áll közelebb, így a Gangnam Style-elhangzások után Magyarországon beszedett jogdíj nagyobb része a publisherek útján jut el a jogosultakhoz.

Természetesen a zeneműkiadó (music publisher) nem tévesztendő össze a lemezkiadóval (label), amely utóbbi nem a szerzőkkel, hanem az előadóval köt szerződést, és a hangfelvétel terjesztése a legfőbb feladata. ■

TÓTH PÉTER BENJAMIN

PSY AZAZ
PARK JAI SANG

K-POP SZTÁR,
A BERKLEE
COLLEGE OF MUSIC
VOLT HALLGATÓJA

JOGDÍJFELOSZTÁS VÁLTOZÓBAN

AZ ARTISJUS SZABÁLYZATOK NOVEMBERI MÓDOSULÁSAI

Minden évben a májusi „nagyfelosztás” után az Artisjus munkaszervezete részletes elemzést készít a felosztásról. Ezt követően a szerzőkből és egy zene-műkiadóból álló Vezetőség megtárgyalja a tapasztalatokat, a véleményező bizottságok is javaslatokat adnak, és egész évben egyéni módosító indítványok érkeznek be a szerzőktől. A Vezetőség idén úgy döntött, hogy ezek összefogására és megvitatására létrehoz egy 7 fős felosztási szerzői munkacsoportot, hogy részletesebben tudjanak foglalkozni ezzel a kérdéssel. A munkacsoport és a Vezetőség előkészítése után az egyesület legfőbb szerve, a 33 fős Küldöttgyűlés határozott a javaslatokról.

GÉPZENE – ÉLŐZENEI ADATOK ALAPJÁN

A gépzenei – vendéglátóhelyektől, szálláshelyektől, üzletektől érkező – jogdíjakat az Artisjus más elhangzások adatai alapján osztja fel. 28%-ot élőzenei adatokra, 41%-ot hangfelvétel-kiadási adatokra, 25%-ot rádiós adatokra, 6%-ot pedig televíziós elhangzásokra osztanak rá (lásd az diagramokat). A novemberi módosítás az élőzenén belül két adatforrást érintett: mostantól a vendéglátó szektorból érkező élőzenei adatok figyelembevétele 16%-ról 14%-ra csökken, s közben a másik könnyűzenei adatforrás, a koncertjogdíjak figyelembevétele 6%-ról 8%-ra emelkedik.

ÉLŐZENE – MŰSOR NÉLKÜLI JOGDÍJAK

A könnyűzenei élő koncerteknél a műsoradat nélkül érkező jogdíjak kifizetésre kerülnek a pontos adatszolgáltatással érintett művekre. (Ez a ráosztás egyébként egyre csökken a jogérvényesítési munka fejlesztésével.) A szabályzat most novemberi módosítása szerint egy bizonyos jogdíjhatár fölött a ráosztások már nem lineárisan emelkednek, hanem degresszíven. Így a kisebb koncerteken szereplő művek az átlag fölötti ráosztásban, a nagyobb koncertek művei az átlagnál kisebb ráosztásban szerepelnek majd. A modellezés szerint a koncertfelosztásban szereplő művek 9/10-ére jut így majd valamivel magasabb jogdíj.

EGYEDI KONCERTEK

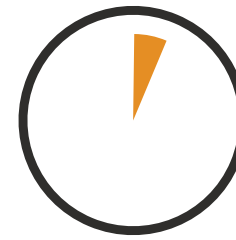
Az Artisjus felosztásában található egy összehatár, ami alatt a könnyűzenei koncertek félévente kerülnek felosztásra, és ami fölött viszont folyamatos a kifizetés. Ez a határ korábban 200 000 Ft volt, a mostani módosítás 300 000 Ft-ra emelte. Számszerűsítve ez azt jelenti, hogy ezen összehatár alatt évente kb 14 000 élőzenés rendezvény kerül be a féléves felosztásba – a határ fölött évente mindössze 60-70 „egyedi felosztású” koncert található.

GÉPZENE – HANGHORDOZÓ ADATOK ALAPJÁN

A HNY jogdíjnem („Hanghordozó nyilvános előadása”) a gépzenei jogdíjak azon részét jelenti, amelyet a Felosztási Szabályzat szerint megjelent hanghordozók adatai alapján kell felosztani.

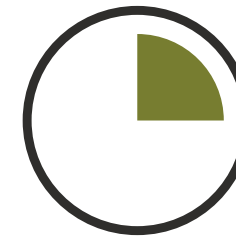
A Vezetőség azt tapasztalta a 2012-es felosztási adatok elemzése során, hogy sok olyan mű szerepel a felosztásban, amelyek kizárólag lemezen szerepelnek, más elhangzásai nem történtek. Arra kérte a Vezetőség a munkaszervezetet, hogy vizsgálja meg ennek az okát.

A vizsgálat során kiderült, hogy vannak olyan hanghordozók, amelyeket kiadójuk nagyon nagy példányszámban jogosított,

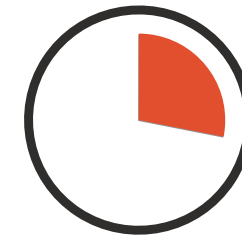
TV SUGÁRZÁS

6%

RÁDIÓ SUGÁRZÁS

25%

ÉLŐZENE

28%

HANGHORDOZÓK

41%

minden bizonnyal a valós piaci igények sokszorososa mértékében. Korábban a másik ráosztásos jogdíjnemben, az üres hordozó díjnál történt már hasonló elemzés és szabályzatmódosítás. Az ottani megoldás a „tízszeres limitálás” volt: ennek lényege, hogy az üres hordozó felosztásban a hanghordozó-adatok közül csak azok a művek szerepelhetnek, amelyeknek más (nem mechanikai) jogdíja is van, éspedig ezen egyéb jogdíjak 10-szeresének erejéig.

A felosztási munkacsoport úgy látta, hogy ez a megoldás alkalmas a gépzene területén is. Mostantól tehát a lemezen kiadott művek közül csak azok kaphatnak gépzenei jogdíjakat is, amelyeknek más elhangzásai is vannak. A maximális gépzenei ráosztás az egyéb elhangzásokból származó jogdíj 30-szorosa – a Vezetőség szerint azért ilyen magas ez a limit, hogy a legkevésbé korlátozza az egyébként jogdíjakat kapó művek megszerzhető jogdíjait.

INTERNETES JOGDÍJAK

A nagy forgalmú online értékesítő felületek megjelenésével együtt hihetetlen mennyiségű adatforgalom ömlik az Artisjus felosztási rendszerére. Nem ritka e felületeken a százezres, milliós nagyságrendű műsofóleség, míg a hagyományos felosztási alapoknál „csak” tízezres a nagyságrend.

A „long tail” jelenség arra az ábrára utal, amely azt mutatja meg, hogy egy-egy zeneszámot hányan tekintettek meg, töltöttek le. A számok azt mutatják, hogy a megtekintések 90%-át egy viszonylag szűk repertoár „termel meg”, a befolyó jogdíj többi része néhány (akár 1-1) megtekintéssel, letöltéssel rendelkező művek. A felhasználási görbe tehát nagyon magasról indul – néhány kiemelt dalra nagy érdeklődés jut –, majd meredeken esik, azonban a nulla pontot nem éri el, hanem az alacsony értékeknél nagyon hosszan elnyúlva terül el.

A MOST ELFOGADOTT ARTISJUS-MEGOLDÁS A KÖVETKEZŐ:

- az egyesület a beérkezett elhangzási listát automatikus beazonosító szoftverek segítségével dolgozza fel. Ha a szoftver megtalálja a művet az adatbázisban, az a limitálástól függetlenül bekerül a felosztásba.

- ha az automatikus beazonosítás sikertelen, és manuális munkára van szükség, ott – felosztásonként – csak az 50 Ft fölötti jogdíjforgalmú művek kerülnek feldolgozásra, majd felosztásra.

AJM

INFO

ELINDULT AZ ONLINE MŰBEJELENTÉS

2012 DECEMBERÉBEN ÚTNÁK INDÍTTA AZ ARTISJUS A SZIR (SZERZŐI ONLINE INFORMÁCIÓS RENDSZER) INTERAKTÍV FUNKCIÓIT. MOSTANTÓL OTTHONRÓL, AZ INTERNETEN KERESZTÜL TUDJÁK A SZERZŐK BEJELENTENI ÉS MÓDOSÍTANI SZEMÉLYES ADATAIKAT, PÉLDÁUL A BANKSZÁMLASZÁMUKAT VAGY A LAKCÍMÜKET. AZONBAN A LEGNAGYOBB HATÁSÚ VÁLTOZÁS, HOGY MOSTANTÓL VAN LEHETŐSÉG ARRA IS, HOGY ONLINE MŰBEJELENTÉST TEGYENEK A SZERZŐK. ENNEK LEGFŐBB FELTÉTELE, HOGY A MŰBEN ÉRINTETT ÖSSZES SZERZŐ REGISZTRÁLT SZIR-TAG LEGYEN.

MALEK MIKLÓS, IDŐSEBB ÉS IFJABB

EGYRE KEVESEBBEN TANULTAK ZENÉT, MIKÖZBEN EGYRE TÖBBEN ÉLNEK BELŐLE

A név sokszor duplán kötelez: a zeneipar szereplői között sok esetben találkozunk családtagokkal, legendás zenészfamíliák viszik tovább már-már brandként a vezetéknevet. Generációk és hagyomány – sorozatunk harmadik részében a legendás és Artisjus-életműdíjas apuka és a jelenleg leginkább a tévéből ismert fiú ülte körül velünk az asztalt.

D+SZ: Az első kérdés mindig a családe ebben a sorozatban: milyen messzire nyúlik vissza a ti családodokban a muzsikusság?

Id.Malek Miklós.: Professzionális szinten mi vagyunk az elsők. Az, hogy apámnak és anyámnak jó hallása volt, az természetes. Apám címfestő volt, de emellett megtanult három hangszeren: játszott klarinéton, hegedűn és harmonikán is. El tudta játszani a kor operett- és városi műzene slágereit, például szerenádokat adott anyámnak. Nem tudta, mit játszik igazából, de jó érzéke volt hozzá. És volt egy bendzsója, egy négyhúros bendzsó, amin az újpesti Iparos Ifjak Körében játszott. Ez a bendzsó később nagy szerepet kapott a családban, mert a *Ki Mit Tud?*-on, amit megnyertünk a dixieland-zenekarral hatvanháromban, ez a bendzsó szerepelt.

D+SZ: A zenetanulás hogyan érkezett meg az életedbe?

Id.MM: Anyám volt az oka. Adott volt, hogy a nővérem hegedüljön, mert az olyan nőies hangszer, én meg elkezdtem harmonikázni. Volt egy zeneiskola Újpesten, oda írtattak be egy afféle mindent tudó-mindent tanító zenetanárhoz, aki igazából csak úgy távolról ismerte az egyes hangszereket, a hegedűt talán jobban, de a harmonikát nem annyira – és megtanultuk mi is a kor népszerű dalait, például azt, hogy „Kis cigaretta, valódi, finom...” (énekel). Voltak családi rendezvények, amiken egyre nagyobb undorral játszottuk ezeket a dalokat – akinek már volt része hasonlóban, az tudja. (Nevet.) Ez egész addig ment, amíg az általános iskolában az énektanár nő nem szólt anyámnak: „Malekné, a maga fia tehetséges, de nem jó, hogy ilyeneket tanulnak, rendes zeneiskolába kellene járatni a gyereket!” Anyám, aki mindig nagyon mellettünk állt, át is íratott minket a hivatalos zeneiskolába, ahová engem nem vettek fel harmonikára, mert addigra a tanárom teljesen rossz szisztémát gyötört be a bal kezembe, hogy már késő volt átlépni. Olyan társasházban laktunk, hogy több lakás, több család, ott laktak az unokatestvéreim is: közülük valakinek volt egy trombitája. Kipróbáltam és hamar meg-

találtam rajta azokat a hangokat, amiket a harmonikáról már jól ismertem. Hogy, hogy nem, egyszer épp jött a trombitatanár, meghallotta, és egyből azt kérdezte: miért nem tanulsz trombitálni? Ezzel meghatározta a sorsomat, mert fölvettem trombitára a zeneiskolába, és innen már minden gyorsan ment. A gimnázium alatt már egy dixieland-zenekarban játszottam, és ezzel a zenekarral nyertük meg a *Ki Mit Tud?*-ot – ez volt a második, amit rendeztek. Nemsokára viszont választani kellett, hogyan legyen tovább az érettségi után. Szerencsére nem vettek fel a Puskás Tivadarba, pedig apám szerette volna, de annyira pocskék volt a szabadkézi rajzolásom, hogy kiszórtak. (Nevet.) Így aztán egy évig csak zongorát és összhangzattant tanultam, végül felvettek a Zeneakadémiára. Kihagytam egy lépcsőfokot, mert nem jártam konziba, hanem egyből az akadémia jött. Volt is kapaszkodás, néha a sor végén kullogtam az összhangzattannal, de behoztam. Sokat segített benne, hogy abszolút hallásom van.

► Ifj.MM: (nevetve) Mondjuk a rezeseknél ez nem sokat számít, nem sok van, aki vágja az összhangzattant... Rajtad kívül.

D+SZ: Én ismerek ilyen...

Id.MM: Csak egy példa, nem mondom nevet: volt egy tanár az akadémián, akitől összhangzattant tanultunk. És hát tényleg, ahogy Miklós mondja: a rezések általában a leghülyébbek a zongorához és az összhangzattanhoz. Mindenkit szeretek és becsülök, de ez így van; ismerek olyan pozanost, akinek az ujjá be sem fér a zongorán két fekete billentyű közé, és egyszerre hármát nyom le. (Nevet.) A tanárnak másfél évébe telt, míg leesett a tantusz, hogy én súgok a többieknek és nem ők súgnak nekem. Nyugodjon békében, a végén bocsánatot kért: nem tudta, hogy abszolút hallásom van.

D+SZ: Abban az időben milyen volt a zenészkarrier megítélése a családokban? Egy akadémiai diploma mégiscsak komoly dolog.

Id.MM: Onnan, ahonnan mi néztük, épphogy nem tűnt biztos megélhetésnek, ez inkább maga volt a bizonytalanság. Apám iparos volt, anyám varrónő, erről nem nagyon tudtak semmit. Apám festette a környék összes címtábláját, mindegyiken rajta volt a neve, tudták róla, hogy megbízható mesterember, valami ilyesmire szánt engem is. Mondjuk volt operabérletünk, de halálra untam, amikor elvittek néha. (Nevet.) De még én magam sem tudtam, hogy mi ez az egész, amíg oda nem kerültem. Ez nagy ugrás volt.

D+SZ: Hogyan fért meg a könnyűzenészség a komoly, akadémiai közeggel? Volt súrlódás?

Id.MM: Csak súrlódás volt. Olyan szinten is akár, hogy fegyelmire kellett menni, ha valakit a „könnyűzenélésen” rajtakaptak. Volt, akit kicsaptak, például Berkes Balázst, és mindig el is hangzott, hogy „maga is olyan akar lenni, mint Berkes Balázs?”. Pedig az egyik legkiválóbb muzsikusunk, de harmadikban kivágták, mert jazzelni mert. Komoly csóllátása volt akkoriban a komolyzenei szakmának, mintha csak féltették volna a kivívott rangjukat. Aztán jöttünk mi, és elkezdtek ezt nagyon lassan lebontani azzal, hogy megtanultuk a szakmánkat, becsületes emberek maradtunk, nem csaltunk, csak zenéltünk, és lassan kezdtek sikereink is lenni. Így egy kicsit én is benne vagyok abban a sorban, akik kezdték az előítéleteket lebontani. Amikor hangszerelési díjat nyertem a Táncdalfesztiválon, akkor a páternosztterben azt mondta Kistétényi Melinda – aki

korának egyik legnagyobb zsenije volt elméleti téren –, hogy „vigyázzon, mert itt-ott kicsit vékony volt a zenekar”. Ő haladt a változással, és tudta, hogy semmi baj nincs azzal, ha ilyesmit is meghangszerel a növendéke.

D+SZ: Ebben az ellentétben ott feszül az a tény is, hogy a könnyűzenében nagyon sok autodidakta volt, és vannak, akik sokszor nem rendelkeznek olyan strukturált és akadémikus tudással, mint a képzett muzsikusok. Megítélésetek szerint mennyire kell ez a fajta tudás a könnyűzenei sikerhez?

Ifj.MM: A sikerhez egyáltalán nem kell, de nagyon hasznos. (Nevet.) A siker inkább a szerencsén múlik és azon a felkészültségen, amit nem lehet iskolában megtanulni. Ez a tehetséggel indul, és az önálló kutatómunkában teljesedik ki. Ma már tanítják a könnyűzenét is, de az annyira napi szinten változik és olyan sokrétű, hogy az ehhez szükséges tudást igazából csak saját útján járva, önállóan tudja megszerezni az ember.

D+SZ: Így ti is autodidakták is vagytok az akadémikus tudás mellett?

Ifj.MM: Igen, mindannyian megfejtjük a magunkét.

Id.MM: És ha a könnyűzenében nincs invenció, akkor hiába vagy képzett ember. Azt viszont magadból viszed bele, ezt nem lehet tanulni. Így mi is autodidakták vagyunk, mert folytonosan ki kell próbálnunk az invenciókat, hogy működik-e, egyáltalán kapcsolatban van-e valamivel.

Ifj.MM: Például hogy van-e mondani-valód, van-e, amit meg akarsz osztani a világgal, ami belőled jön.

Id.MM: És hát a zenei gondolat maga. Ezek a könnyűzenében nagy szavaknak tűnnek, de az ember ugyanúgy kigyötri magából azt a dallamsort, csiszolgatja, javítgatja, a füle húzza valahová, a súlyozó készsége húzza valahová...

Ifj.MM: A szíve is...

Id.MM: És ez ugyanígy van a hosszabb művekkel is, a szerző ugyanígy küzd magával, és próbálja megvalósítani, érvényre juttatni az invenciót. ►

100

FÉLE SÖR ÉS PÁLINKA

NEMZETKÖZI KONYHA

700M²-EN

7 KÜLÖNBÖZŐ HANGULATÚ TEREM

ÉLŐ ZENE

HETI 3 NAP
2 SZÍNPADON

SOUND SYSTEM:

QSC

SILENIUS PUB ÉS RÉZANGYAL BISZTRÓ

1052 BUDAPEST PETŐFI SÁNDOR UTCA 17-19.

FACEBOOK.COM/SILENIUSPUB 06 20 999 2211 WWW.SILENIUS.HU

+36 70 426-5544

web: durerstudio.hu e-mail: ajtosi@durerstudio.hu

Zenekari próbahely - 7 terem - Profi cuccok

**EBS, Orange, Engl, Marshall, Mesa fej-ládák,
Ddrum, Gretch, Pearl, Sonor dobok...**

1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19-21.

KÉT ÓRA INGYEN!
Hozd magaddal ezt a kupont, és két órát ingyen próbálhatsz nálunk!

► **D+SZ:** Nyugodtan használjunk nagy szavakat, végül is alkotóművészeknek szól a lap, így jó is, ha belemegyünk az efféle részletekbe. Nem vitás, hogy a könnyűzene mára bebizonyította, hogy képes komoly művészi tartalmat is hordozni. Ti a személyes alkotói karrieretekben hogyan egyensúlyoztok a könnyed szórakoztatás és a magas művészet között? Mindkettőtöknél van példa erre is, arra is. Melyik a fontosabb?

Ifj.MM: Mindkettő fontos, nekem kell az is, hogy a zene szórakoztasson. Ne az legyen a reakció, hogy mi ez az öncélúság, hanem igenis szórakoztasson, és persze egyszerre érintsen is meg, kapja el a szívedet, és adott esetben töltsön meg annyira energiával, hogy felállsz és táncolni kezdesz. Hogy hasson az emberekre, energia jöjjön át belőle – nekem ez a fontos.

Id.MM: Persze a popzenének is van az a része, ami az agyunkat is gyönyörködteti, és ez is kell. De a popzene legnagyobb része a szívünket és a lábunkat dobogtatja – és ennél nem is kell tovább gondolkodni. És érdekes az is, hogy minél inkább megtöltöm az agyunkat való üzenetekkel a zenét, annál inkább veszem el a teret a lábdobogtatástól.

Ifj.MM: A hallgató agya nem tud annyira sok dologra figyelni egyszerre, ahogy az enyém sem. Kevés dolgot tudunk egy időben igazán befogadni, ezért a legjobb, ha több szinten is élvezhető a mű. Így többször is érdemes meghallgatni.

Id.MM: Nem érdemes a műfajokat összehasonlítani, inkább azt érdemes vizsgálni, hogy egy-egy dal elfoglalja-e a helyét azon a nagy területen, ahol ezek mozognak, vagy sem, megállja-e a helyét.

Ifj.MM: ...és betölti-e a funkcióját, vagy sem. Van olyan dal, amiről az jut eszembe: ezt minek írták meg? Nem szól semmiről, semmit nem érzek: akkor miért? Ha ezt a kérdést fel kell tenni, akkor rég rossz. Én úgy érzem, mindketten úgy gondoljuk, hogy bármi, amivel foglalkozunk, meg kell feleljen annak, hogy egy kezdeti szikrából láng legyen a végére. Kell, hogy oka legyen annak, amit írok, hogy energiát közvetítsen. És én szeretem a befogadható dolgokat, végül is embereknek írok.

Id.MM: Erről elmondom a kedvenc példámat. Mert mit is mond Zarathustra? (Mindketten nevetnek.) Volt egy vitám egy nagy tudású, komolyzenész kollégámmal, pontosan erről beszélgettünk, hogy egy mű megtalálja-e a közönségét vagy sem. Ismerjük ezeket a mondatokat: a könnyűzene azonnal hat, a komolyzene viszont csak később fejti ki a hatását – ebben egyébként egyet is értek vele –, no, és ekkor hozta példának a Zarathustrát. Kérdeztem is tőle, hogy akkor mit is mondott valójában? Merthogy véletlenül kívülről tudom: „Dicsőséges csillagzat!” – amikor pörög a timpani (énekli: tam-tam-taaam... taaaaam!) Gyönyörű zene, az embernek kedve támad kitérni a karját. De a szöveg úgy folytatódik: „Mivé lennél, ha nem lenne mit beragyognod?” Pont a fordítottját mondja annak, amit a zene hatására gondolnánk! Még most is ott áll a kolléga, és tátja a száját. (Nevetnek.) És persze a közönség-hajhászás: meg kell vallani, hogy azt is csináljuk. Aki nem csinálja, annak a művén bizony ez meg is látszik.

Ifj.MM: Illetve nem tölti be a funkcióját.

D+SZ: Divatosnak lenni is egyfajta eszköz a közönség megszerzéséhez. Ti hogy álltok ehhez?

Ifj.MM: A divatosság nagyrészt marketing. A zenei piacnak van egy divatos része, ők sokszor olyan előadók, akiknek nem a gondolataikra vagyunk kíváncsiak. Őket azért szeretjük, mert időserűek és az aktuális pillanatról szólnak. De ott vannak azok is, akiket a gondolataik miatt hallgatunk, ezeknél viszont mindegy, hogy milyen ruhában vannak. Ez a sokféleség mindig is jelen volt, és jól megfértek ezek az árnyalatok egymás mellett. Szerintem a legsikeresebbek azok, akik polarizálódnak és valamelyik véglet felé mozdulnak:

ID. MALEK MIKLÓS
ZENESZERZŐ, HANGSZERELŐ,
KARMESTER.
(BUDAPEST, 1945. JÚNIUS 3.)

A KÖNYVES KÁLMÁN GIMNÁZIUMBAN ÉRETTSÉGIZETT. A LISZT FERENC ZENEMŰVÉSZETI FŐISKOLA TROMBITA SZAKÁN 1970-BEN DIPLOMÁZOTT. A KI MIT TUD? GYŐZTES ANGYALFÖLDI DIXIELAND ZENEKARBAN JÁTSZOTT 1963-BAN, 1969-TŐL PEDIG HÚSZ ÉVEN ÁT AZ EXPRESS EGYÜTTES ZENESZERZŐ-HANGSZERELŐJE. 1969-TŐL A MAGYAR RÁDIÓ MUNKATÁRSA, EZ ÉVBEN KAPTA ELSŐ HANGSZERELÉSI DÍJÁT IS A TÁNCDALFESZTIVÁLON. 1983-TÓL A MADÁCH SZÍNHÁZBAN IS DOLGOZOTT, ITT FŐKÉNT HOFI GÉZA MŰSORAINAK ZENEI VEZETŐJEKÉNT LETT ISMERT. 1992 ÉS 1999 KÖZÖTT A MAGYAR TELEVÍZIÓ ZENEI VEZETŐJE. DOLGOZOTT TÖBBEK KÖZT HOFI GÉZÁVAL, KOVÁCS KATIVAL, ZORÁNNAL, KOÓS JÁNOSSAL, CATERINA VALENTÉVEL, HAROLD FALTERMEYERREL, HELEN SCHNEIDERREL, ÉS AL DI MEOLÁVAL. A KÖNNYŰZENE MELLETT SZÁMOS SZIMFONIKUS DARBOT IS ÍRT.

DÍJAK:
1969 TÁNCDALFESZTIVÁL - HANGSZERELÉSI DÍJ, 1994 LYRA-DÍJ, 1996 FÉNYES SZABOLCS-DÍJ, 2000 EMERTON-DÍJ („AZ ÉV ZENEI ALKOTÁSA”), 2004 ERKEL FERENC-DÍJ, 2004 ARTISJUS-DÍJ, 2011 ARTISJUS ÉLETMŰDÍJ

azok, akiket nem érdekel a divat, a gondolataikat akarják közölni, és azt várják, hogy ezézt kövessék őket – és azok, aki nem akarnak mondani semmit, csak buli legyen.

Id.MM: Az én szakmai életem már elég hosszú, végigcsináltam az egysávós felvételtől a mai tízezer sávosságig mindent. Ezen az úton a kezdetektől nagyon ki voltunk téve a különböző, új divatirányzatoknak. Olyan stílusok jöttek elő az eredetileg létezett olasz és német stílus mellé, amelyek teljesen megváltoztatták a könnyűzenét. Például a soul, a diszkó: rengeteg új felvétel jött és persze mindenki azokat akarta hallgatni. És persze a zenészek is úgy akartak játszani, ahogy az újdonságok szóltak. Olyan hiányérzet volt az újra, hogy mindenki követni akarta a divatot, olyat akart írni, ami épp divatos. Emiatt időnként egy kaptafára készültek a dolgok. Amikor például hangmintákkal kezdtünk dolgozni, volt, hogy más-más szerzőknél nyolc-tíz dalban is ugyanaz a minta szólt.

Ifj.MM: Ez Magyarországra igaz, meg a kisebb országokra, akik általában követni akarják az aktuális divatokat. Ugyanis úgy tűnik, hogy az a divat most, ami a TOP10-ben van Angliában vagy Amerikában. Még Japánban is így van: ha azt látják, hogy az USA-ban egy country- vagy rocknóta jött fel, akkor ez hatással van a divat alakulására. A nagy piacokon majdnem minden műfajnak megvan a stabil tábora, akik veszik a lemezeket és eltartják őket, nincs ez a válogatás, hogy mi épp a divat.

Id.MM: Hozzátenném, hogy mára annyira kiszínesedett a paletta, hogy mindig van mihez nyúlni és van mit újraértelmezni. Ma olyan műfaji sokszínűség van, amely 40 évvel ezelőtt nem is volt elképzelhető.

D+SZ: A közönség épp e miatt a sokszínűség miatt is nyakig el van árasztva zenével, már rég nem vadászunk egy-egy számra a rádió előtt ülve a felvételre beélesített magnóval, mint egykor.

Ifj.MM: Az, hogy sok minden van, az szerintem egyáltalán nem baj. Az biztos, hogy jobban meg kell tanulni az embereknek szelektálni, az idejükkel bánni. Ez mindenkinek egy kihívás, nekem is. (Nevet.)

Id.MM: Mindig arra törekszem, hogy a dalhoz, amit csinállok, valami érdekeset kitaláljak. A szövegíró is arra kérjük mindig, hogy legyen bemondás, amit felkaphat a hallgató. Én, mint hangszerelő, mindig azon igyekeztem, hogy olyan bevezetőt írjak a dalhoz, ami ugyanezt hozza: még alig szólalt meg a dal, de már egyértelműen azonosítható. De a mai méretekből nagyon nehéz ilyen találmánynak lenni. Szerintem abban a mennyiségben, ahogy ma történik a zenének a lábra állítása, már nem lehet elég kreatívnak lenni. Még a letehetősebbek sem tudnak közülünk ilyen mennyiségben mindig valami új találmányt belevinni a dalokba.

Ifj.MM: Én ezt másképp látom, mert mostanában sok eredeti és érdekes dalt hallok, többet is, mint tíz-tizenöt évvel ezelőtt; olyanokat, amik a nyugathoz közelítenek, különlegesebbek, és mégis befogadhatók a maguk módján. Szerintem sokkal jobb a helyzet, mint eddig volt bármikor. Az egy-egy dalra koncentrált internetes értékesítés miatt például eltűnt az albumdal-kategória, ami régen afféle helykitöltő volt: „Gyorsan csináljuk még négy dalt, amiben csak csörgődob van és basszgitár, mert a sláger úgyis elviszi a lemezt!” (Nevet.)

Id.MM: Az igaz, hogy a több alkotási lehetőséggel is felértékelődik az a boldogság-folyamat, amit az ember a zenélésből magának kikapirgál: az, amiért mindezt érdemes csinálni. De sajnos közben az is tény, hogy egyre kevesebben tanulnak zenét, miközben egyre többen élnek belőle.

Ifj.MM: De hogyan? (Nevetnek.) ■

INTERJÚ: HEGYI GYÖRGY, FOTÓ: NÁNÁSI PÁL

IFJ. MALEK MIKLÓS
ZENESZERZŐ, ZENEI PRODUCER
(BUDAPEST, 1975. ÁPRILIS 15.)

A BARTÓK BÉLA KONZERVATÓRIUMBAN KEZDTE ZENEI TANULMÁNYAIT. FOLYTATÁSKÉNT ELVÉGEZTE A ZENEAKADÉMIÁT, AHOZ ZONGORASZAKON DIPLOMÁZOTT. KÉSŐBB ÖSZTÖNDÍJJAL AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN, A BERKLEE COLLEGE OF MUSIC-ON FOLYTATTA TANULMÁNYAIT ÉNEKES ÉS ZENEI PRODUCER SZAKON. AMERIKAI TEVÉKENYSÉGÉNEK EREDMÉNYEKÉPPEN MÁR TÖBB MINT 15 MILLIÓ ELADOTT LEMEZEN SZEREPELNEK MUNKÁI. PÁR NÉV AZ ISMERTEBBEK KÖZÜL: ANASTACIA, JENNIFER LOPEZ, TARKAN, FAITH EVANS, DREAM, JESSICA ANDREWS, M2M, MARION RAVEN, DONNA SUMMER. TÖBB FILMHEZ ÉS TÉVÉSorozathoz is készített dalokat és hangszereléseket: JÓBARÁTOK (FRIENDS), BÁJKEVERŐ (BEDAZZLED) VAGY A PILLANGÓ-HATÁS 3 (BUTTERFLY EFFECT 3). EMELLETT A MAGYAR ZENEI ÉLETBEN IS JELEN VAN: ZSÉDA, LOLA, CSONKA ANDRÁS ÉS A COTTON CLUB SINGERS LEMEZEIN MŰKÖDIK KÖZRE ÉS A MACSKAFOGÓ 2 FŐCÍMDALÁT ÉNEKLI. A 2010-ES ÉV EGYIK LEGNAGYOBB SLÁGERÉNEK, VARGA VIKTOR LEHET ZÖLD AZ ÉG CÍMŰ DALÁNAK A ZENEI PRODUCERE ÉS HANGSZERELŐJE. 2010-BEN, 2011-BEN ÉS IDÉN AZ RTL KLUB X-FAKTOR CÍMŰ TEHETSÉGGUTATÓJÁNAK ZSÚRITAGJA ÉS MENTORA.

ZALÁN TIBOR

FÁRADT KADENCIÁK

Pártalan vagyok párosok között
szívembe kód és mély csönd költözött
hívnam aki még élethez kötne
de ő hallgatni készül örökre

*

Láttam hajnalban meztelen holdat
fölém hajoltak ismét a holtak
hívtak s mögüjük előgomolygott
a nemlét illata Volt rá gondom

hogya az arcomat összerendezzem
ha már menni kell menjek legszebben

*

Nem vagyok jó s ez a sárba leránt
ki emel le rólam ennyi magányt
S ha feloldódom a harangszóban
mond-e valaki egy jó szót rólam

*

Testemben jéghideg remegések
csuklóm környékezik könnyed kések
Messze az éjben valaki táncol
vergődik bennem bárki s a bárhol

*

Adjatok innom szomjamba fűlok
nem akarom azt félelmem lássák
Bevakolatlan fal elé állok
meztelen téglára fröccsen vérem

*

Kimondhatatlan mennyire nincsen
ami még engem sorsomra kössön
Nem tudom hány napot kapok kölcsön
még az élettől Hány halált ingyen

*

Lennie kell még valahol ország
lennie kell s ő valahol ott vár
Eligazítja hajam a párnán
Nem fordít hátat ha eljön időm

*

Fekete selyem abroszra hó hull
Megtanítottam magam magányul
Bennem a semmi semmihez társul
Más hajnalában alszik el társam

*

Mert őszinte vagyok rám haragszik
boldogtalansága kitérve sarkig
Elhiszi amit elhinni akar
lelkében omlás fáradt zivatar

*

Reszkető habon dereng a hajnal
nincs rá esély hogy vele virradjam
Whiskymben lassan elolvad a jég
Vörös az ég alja elég – Elég

**

Ugye te soha senkit se bántasz
de jószágod mégis megalázhat
Halkan kis dalokat dudorászol
Halott megváltót ringat a jászol

*

Rászóltál csak a szemedet nézze
akasztott kötélén Isten méze
ragyog akárha aranyból volna
Készülsz a földbe vagy föl a Holdba

*

Magadra vigyázz könnyen elhitted
szerelem helyett szeretet az abrak
Megdöbbsz azon fájdalmak laknak
gyönyöröd helyén Semmibe löknek

*

Sötét teraszról a sárga házra
látsz rá ma is és szétráz a láza
Füledhez kapkodszt talán még megvan
Borotva ázik a sóhajodban

*

És ő hallgatni készül örökre
ha még hívhatnám élethez kötne
de szívembe kód s mély csönd költözött
Pártalan lettem párosok között

▼ FOTÓ: STEKOVICS GÁSPÁR

ZALÁN TIBOR, KÖLTŐ

1954-BEN SZÜLETETT. ABONYBAN NŐTT FEL, MAGYAR-OROSZ SZAKON SZERZETT TANÁRI DIPLOMÁT. VOLT A KORTÁRS SEGÉDSZERKESZTŐJE MAJD VERSROVATVEZETŐJE, A SZIVÁRVÁNY CHICAGÓI-BUDAPESTI FOLYÓIRAT TÁRS-SZERKESZTŐJE, A KELET FŐSZERKESZTŐJE, A KORTÁRS KÖNYVKIADÓ SZOROZATSZERKESZTŐJE. DRAMATURGKÉNT DOLGOZOTT A KOLIBRI SZÍNHÁZBAN, A ZALAEGERSZEGI GRIFF BÁBSZÍNHÁZBAN, BÉKÉS MEGYEI JÓKAI SZÍNHÁZBAN. DRAMATURGIÁT, DRÁMAELMÉLETET, SZÍNHÁZ- ÉS DRÁMATÖRTÉNETET TANÍTOTT AZ IPARMŰVÉSZETI EGYESÜLETEN, AZ EGRI ESZTERHÁZY FŐISKOLÁN, A THÉBA MŰVÉSZETI SZAKISKOLÁBAN, ILLETVE A BÉKÉSCSABAI SZÍNITANHÁZBAN.

ÓBUDÁN ÉL, KÉT GYERMEKE VAN. A NYOLCVANAS ÉVEKBEN A NEOAVANTGÁRD IRÁNYZAT HATÁSA ALATT DOLGOZOTT, JELENTŐS KÉPVERS-SOROZATOT IS ALKOTOTT. NAGYHATÁSÚ ESSZÉT ÍRT AZ ÚN. „ARCTALAN NEMZÉDEKRŐL”. LEGFONTOSABB JELLEMZŐJE A SOKOLDALÚSÁG, A KÍSÉRLETEZŐ KEDV, AZ ÁLLANDÓ ÚJAT AKARÁS – MINDEZ VERSEINEK, PRÓZÁJÁNAK MEGFORMÁLÁSÁRA, TECHNIKÁJÁRA IS FOLYAMATOSAN KITERJED.

A személyi ének-edző VOCAL TRAINER VT-12

„Nem pótol egy énektanárt, viszont bárhová elkísér...”

Better Life with Music

Roland
www.rolandee.hu

Több mint 20 millió dal a mobilodon!

Küldd a „zene” szót sms-ben a **1750-re** és regisztrálj a Deezer Zene szolgáltatásra!

Most év végéig **díjmentes** zenehallgatással!

**albummegjelenés:
2012. december 3.**

**Belföldön, aktív adatcsomaggal
Január 1-jétől 1390 forintos havidíjjal**

A Deezer Zene szolgáltatásra vonatkozó promóciós ajánlatunk a 2012. december 31-ig megrendelt szolgáltatás havidíjmentességére, illetve a zenehallgatás során generált Deezer Zene adatforgalom díjmentességére vonatkozik belföldön, 2012. december 31-ig. A szolgáltatás havidíja 2013. január 1-jétől automatikusan 1390 Ft. A Deezer Zene szolgáltatás igénybevételeéhez aktív állapotú GPRS adatszolgáltatás vagy adatmennyiséget tartalmazó tarifacsomag szükséges. A használható eszközökre, azok számára és az azokon történő egyidejű használatra a telenor.hu/deezeraszf oldalon elérhető felhasználói feltételek az irányadók. A Deezer Zene adatforgalom a Deezer Zene szolgáltatás igénybevétele közben generált zenei adatfolyamot jelenti. Nem tartoznak ide a szolgáltatásban megjelenő vagy abból hivatkozott, harmadik felek által publikált, tárolt vagy üzemeltetett tartalmak és funkciók (pl.: regisztráció egyes elemei, keresés, playlist összeállítása, megjelenő előadói képek, videók, Facebook megosztás stb.). További részletek az ÁSZF-ben, Telefonos Ügyfélszolgálat: 1220. www.telenor.hu, facebook.com/telenorhungary